

DIRVA

Nr. 33

Kovas-March 20, 1963

Cleveland, Ohio

Žemės ūkio fabrikai

NIKITOS CHRUSČIOVO ĮSAKYMAS EITI PRIE ŽEMĖS ŪKIO FABRIKŲ STEIGIMO VIETOJE DABARTINIŲ VALSTYBINIŲ BEI KOLEKTYVINIŲ ŪKIŲ, GALI TURĖTI DIDELĖS ĮTAKOS KOMUNIZMO TOLIMESNIAM LIKIMUI BENDRAI IR LIETUVIŲ TAUTAI YPATINGAI.

Vytautas Meškauskas

Pereitą antradienį Nikita Chruščiovas kalbėjo Rusijos fed. sovietų respublikos žemės ūkio darbuotojams. Po dviejų dienų, matyti dar rimčiau apgalvojus kai kurias jos vietas, toji kalba buvo paskelbta sovietų spaudoje. Ta kalba Chruščiovas įsakė eiti prie žemės ūkio fabriko steigimo, vietoje dabartinių sovchozų ir kolchozų, su jų ribotomis galimybėmis privačiam ūkiui. Tos pastangos gali turėti toli einančios įtakos komunizmo plėtoje apskritai ir patekusiai į bolševistinę vergovę lietuvių tautai ypatingai, nes:

* pasiryžimas eiti prie žemės ūkio fabriko reiškia oficialų dabartinės žemės ūkio santvarkos nepasisekimo pripažinimą; * perėjimas į "fabrikus" bus labai skausmingas procesas kolūkiečiams, galės pareikalauti daug aukų ir pavojingas visai sistemai;

* jam pasisekus, didelė lietuvių tautos dalis turės apleisti Lietuvos teritoriją ir asimiliuotis kitose Sovietų Sąjungos vietose.

Reikia atsiminti, kad žemės ūkis yra pati silpniausia sovietinės sistemos vieta. Žemės ūkio darbininkai yra daugiausiai iš-

naudojama "klasė" Sovietų Sąjungoje. Jų produktingumas yra labai mažas. Ir ... nepaisant to, kad praktiškai visos svarbiausios gamybos priemonės yra nusavintos, kolūkiečiai "privačiai" pagamina pusę visos Sovietų Sąjungoje su-naudojamos mėsos, paukščių ir pieno produktų. Savime aišku, kad tas faktas yra pasityčiojimas iš visos sovietų sistemos ir ryškus įrodymas jos netinkamumo. Už tat Chruščiovas dabar nori eiti prie žemės ūkio fabriko steigimo. Tų fabriko darbininkams nebūtų leidžiama ne tik turėti savo darželio, karvės ar kiaulės, bet jie dar būtų verčiami atsisakyti ir nuo privataus tokio siauro ūkio, kaip nuo savo virtuvės ir valgio pasigaminimo.. Darbininkai turėtų valgyti "fabriko" valgyklose.

Jei naujas eksperimentas pasisektų, naujai įsteigti fabrikai veiktų sėkmingai, jų produkcija pakiltų, kartu nereikėtų tiek daug darbininkų ir jų prižiūrėtojų, kaip dabartinėje sistemoje. Nuo žemės ūkio atpalaiduoti darbininkai turėtų ieškotis sau vietos kitose pramonės srityse. Lietuva tuo būtų ypatingai paliesta, nes

neturi tiek pramonės, kiek reikėtų visiems darbu aprūpinti. Tas lietuvių verstų dar smarkiau ieškoti pragyvenimo kitur ir verstų prie lietuvių skaičiaus mažėjimo pačioje Lietuvoje, nors jų pragyvenimo lygis ir pakiltų.

Toks procesas tačiau priklauso nuo žodelyčio "JEI"... Teoriškai žemės ūkio fabrikai galėtų dirbti produktingiau, jei būtų steigiami geroje, tokiam ūkininkavimui tinkamose vietose ir žmonės visai... pasikeistų. Aukščiau minėtas faktas, kad "privačiai", nepaisant viso persekiojimo, pagaminama tiek pat, kiek su visa valdžios parama "oficialiai" labai ryškiai parodo nuosavybės jausmo įtaką žmogui. Juk net didelėse pramonės įmonėse, kaip pvz. automobilių fabrikuose, Sovietų Sąjungoje produktyvumas yra žymiai mažesnis negu tokiose pačiose kapitalistinio pasaulio įmonėse. Juk čia rodo nuosavybės jausmas neturėtų vaidinti didelės ro-

(Nukelta į 2 psl.)

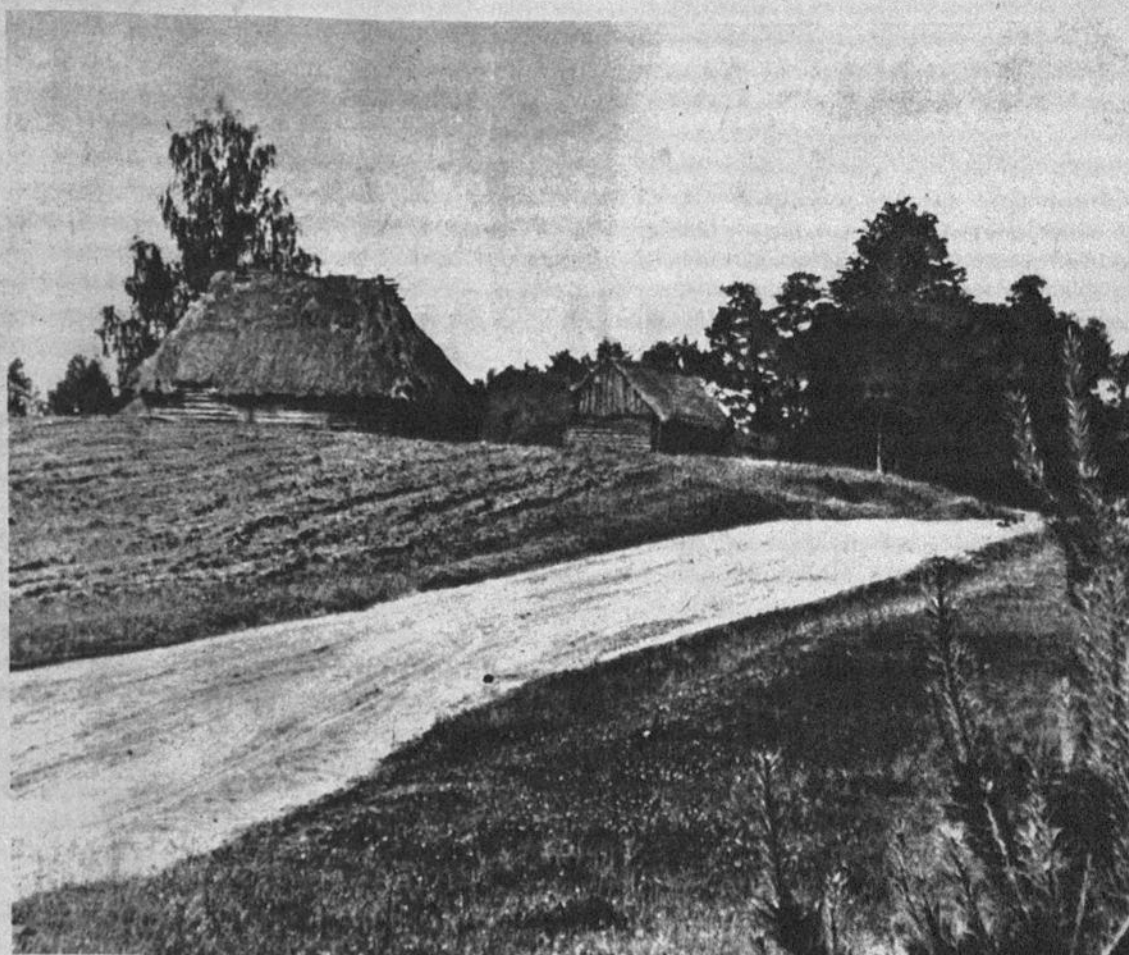
Klaipėdoje "streikuoja" prieš de Gaulį

Sustreikavus prancūzų angliakasiams, savotiškas aidas atsilepė ir Klaipėdoje. Į Klaipėdą atplaukė trys laivai: suomių, švedų ir prancūzų, visi atsiusti prisikrauti ir gabenti Prancūzijos anglies, kurios prancūzai pirkė pas Maskvos valdžią. Valdžia "laikosi nuošaliai", anglį pardavė, bet... krovėjai Klaipėdos, uoste "atsisakė" krauti. Jie, mat, palaikė streikininkus Prancūzijoje.

Šiaip jau joks streikas sovietinėje santvarkoje neleistinas, kadangi streikuoti dera tik prieš kapitalistus, o ne prieš "savo valdžią". Uosto darbininkai galėjo išdrįsti atsisakyti dirbti tik būdami atitinkamai parežisuoti. Maskvos valdžia viena ranka prekiauja su Prancūzija, o kita ranka sustabdo parduotų prekių siuntimą.

* KUBOS DIKTATORIUI F. CASTRO "PATARIANT", jau pradėta panaikinti civiliniai teismai, jų vieton steigiant "liaudies tribunolus". Juose teisėjų vietas užima darbininkai, išrenkami "demokratinio būdu", kaip Sov. Sąjungoje. Tuo būdu ir Kuboje būsią panaikinti "teisiniai formalumai".

tp

Sodyba Lietuvoje...

DARBININKAS LIETUVOJE TURI BŪTI DARBDAVIO NUOMININKAS

LIETUVOS NAUJINIŲ ATRANKA

Pereito vasario pabaigoje bolševikinis teismas Kaune nutarė konfiskuoti Uršulės Morkūnienės Palangoje pasistatydintą vasarnamį. Va-

sarnamis kuklus, tik 88 kv. metrų (apie 18x52 pėdų) ploto, medinis, dviejų aukštų, su prieangiu ir garažu pavadinta pasiūre. Vasarnamis įvertintas apie 21,500 rublių. Konfiskavimo pagrindas — Morkūnienė uždirba tik 80-95 rublius per mėnesį, tad iš tokių pajamų ji negalėjo vasarnamį pasistatydinti. Vadinasi, vasarnamis pastatydintas "ne iš darbo pajamų".

Byla ir jos sprendimas paliudijo eilę reiškinų, būdingų Lietuvos padėčiai bolševikinėje santvarkoje. Visų pirma paliudijo tai, kad dar ne visi žmonės Lietuvoje yra supratę, jog svetimoji valdžia yra primetusi jiems svetimą pažiūrą į nuosavybę. Gyvenamą namą įsigyti ar perleisti (pasistatydinti, pirkti, parduoti) ir net jį nuomoti kitiems nedraudžiama, bet tas leidimas yra įsakmiai apribotas. Nuosavybė gali būti tik "visuomeniškai naudingo darbo vaisius", o "visuomeniškai naudingo darbu" valdžia pripažįsta tik tarnavimą jos tiesiogiai ar netiesiogiai valdomose darbovietėse. Žmonių vieni kitiems patarnavimai už atlyginimą, jeigu jie vyksta ne valdžios kontrolėje, vadinami žmonių išnaudojimu, nuo kurio ši valdžia žmones "grindama", iš tikrųjų išnaudojimo teisę pavyzdžiai monopolizuoja vien sau bei savo patikėtiniams. Tačiau Lietuvoje dar ne visi yra tą padėtį supratę, tad dar atsiranda ir tokių, kurie ryžtasi net ir dabar statydintis namus ar vasarnamius, manydami, jog tai leista.

Šiaip jau lyg ir nereikšminga Morkūnienės vasarnamio byla liudija ir tai, kad visi dar privačioje nuosavybėje užsilikę namai Lietuvoje gali būti konfiskuoti, kada tik valdžia to panorės, nes ir anksčiau žmonių įsigyti ar paveldėti namai kiekvienu metu gali būti pripažinti esą įgyti "ne iš visuomeniškai naudingo darbo pajamų". (Dėl tos padėties neįvertinimo nukentėjo ir Klaipėdos bažnyčios statytojai: jie pasidavė iliuzijoms, kad, jei leidžia statydinti, tai nekludys ir turėti).

Pagaliau, šioje byloje bolševikinis teismas pripažino ir patvirtino faktą, kad iš atlyginimų, kuriuos monopolinis darbdavys — bolševikinė valstybė nustato darbo žmonėms, iš viso negalima įsigyti tokio dalyko,

kaip gyvenamas namas. 80 ar 95 rubliai per mėnesį dabar Lietuvoje yra atlyginimas 50% didesnis už vidutinį darbo žmogaus atlyginimą, ir beveik triskart didesnis už minimalinį atlyginimą, kuriuo turi tenkintis plačios darbo žmonių masės. Bet ir šis didesnis atlyginimas aiškiai pripažintas nepašalinti finansiniu pagrindu namui, nors ir išsimokėtinai, įsigyti. O tai liudija, kad bolševikinėje santvarkoje darbo žmogus negali ir svajoti apie nuosavą pastogę, jei jis neturi specialių privilegijų, būdamas arti prie valdžios viršūnių.

Morkūnienės vasarnamio byla ypač reikšminga tuo, kad savininkė nebuvo apkalinta įsigijusi lėšų nusi-kalstamu būdu. Vasarnamis konfiskuotas tik remiantis paprasta aritmetika: per metus uždirba apie 1000 rublių, tai 21,000 rublių vertės namą, įskaitant palūkanas, galėtų išmokėti nebet per 30 metų, jei visą atlyginimą galėtų skirti vien tam reikalui. Tai neįmanoma, ypač trijų asmenų šeimoje, o kitų pajamų turėtoje santvarkoje nėra laisvės. Darbo žmogus surištas su privalomu darbo ir uždarbio monopolium. Monopolistas nustato tokį darbo atlyginimą, kuris praktikoje yra uždraudimas užsidirbti sau pastogę. Darbo žmogus turi būti darbdavio nuomininkas. (LNA)

ASTUONIOLIKTOJI REZOLIUCIJA

Jau turime astuoniolika rezoliucijų JAV-bių Kongrese Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvinimo reikalui. Naujos rezoliucijos autoriumi yra kongresmanas Carleton J. King (R. — N. Y.). Jo rezoliucijai duotas eilės numeris — H. Con. Res. 106. Kongresmano King kongresninis distriktas apima Saratoga Springs, Amsterdam ir kitas vietas. Kongresmaną C. J. King rezoliucijos reikalui kontaktavo Rezoliucijoms Remti Komiteto nariai iš Amsterdam, N. Y.

Kongresmano C. J. King rezoliucija savo turiniu yra labai artima senatoriaus Tom Kuchel, kongresmano Glen Lipscomb ir kitų senatorių ir kongresmanų jau seniau įneštomis rezoliucijoms.

"LIETUVOS PAMOKA"

The New Leader, politinės informacijos ir svarstymų disavatinis žurnalas, leidžiamas New Yorke, kovo 4 d. laidojo įdėjo savo tarptautinių reikalų skyriaus redaktoriaus Geraldo L. Steibelio apžvalgą apie pernai išleistą knygą "Guerrilla Warfare On the Amber Coast" (Partizaninis karas prie Gintaro kranto, autorius K.V. Tauras, Voyages Press leidinys, 293 psl., \$4.00). Apžvalga pavadinta "The Lesson of Lithuania" ir pradėdama tokiomis pareiškimais:

"Tiem, kurie mano, kad partizaninis karas turi komunistų patentą, kad tik komunistai turi jam reikiamą ypatingą talentą, ir kad laisvos tautos negali ar neprivalo tokio dalyko užsimoti, ši knyga itin rekomenduotina. Antraštelėje minimas Gintaro krantas yra Lietuva, ir partizanai, kurie ten kovojo, buvo sutelkti ne komunistų, o prieš juos. Žodžiu, tai yra "bato ant kitos kojos" pasakojimas, vertinai reikalingas papildyti legendoms apie partizanus, kurios visos atrodo esančios tik komunistų rašomos."

Per daugiau kaip puslapį pagrinęjęs knygos turinį ir pacitavęs partizanų nusivylimus Vakarų laikysena, autorius sako:

"Tai galbūt naivūs samprotavimai, nebent tuo reikšmingi, kad jie greičiausia viena ar kita forma dabar yra sudėtinė dalis įsiskaičiųjų laikysenų visose tautose, atsidūrus už Geležinės Uždangos. Jie savotiškai išreiškia įspėjimą, kad, jei pavergtosios tautos kada išsiverš iš už sienos, Vakarai negali laukti sau jų pagarbos."

"Ši knyga", -- kalba toliau recenzentas -- "nėra išbaigtas partizaninio karo vadovėlis. Tai per daug tiesioginis liudytojo dalyvio pasakojimas apie ilgai trukusį epizodą, ir jo autorius per daug įpainiotas, kad galėtų atsisėsti nuošaliai ir kritiškai skrodinėti įvykius, kurių tokia intymia dalimis jis pats yra buvęs. Todėl skaitytojas susitinka su eile neatsakytų klausimų. Ar tikrai lie-

tuvių kolaborantų (su rusais) buvo tiek mažai, kaip iš knygos pasakojimo atrodo? Ar visi politinių įsitikinimų atspalviai buvo Lietuvos Laisvės Armijoje taip jau visiškai pajungti bendram tikslui? Kokio demokratiškumo režimą kraštui būtų davusi LLA, jei ji būtų laimėjusi taip, kaip, pavyzdžiui, laimėjo Alžirijos sukilėliai?

Tie klausimai greičiausia ir liks neatsakyti. Bet jie labai svarbūs būsiamiems rezistentiniams sąjūdžiams, jei Vakarai tarp masinio fizinio sunaikinimo ginklų vartojimo ir atsisirėmimo į "idėjas", visiškai atsisusias nuo fizinės jėgos, kada rimtai pabandytų paveržti iš komunistų didįjį vidurinį kovos lauką."

"Štai kodėl ši knyga šaukiasi mūsų dėmesio: tai yra studija atvejo, pasakojanti, kaip kadaise, seniai ir neilgai, jis iš tikrųjų įvyko. Šališkas ar ne, vistiek tai yra vienas iš nedaugelio tos rūšies apsakymų, -- ir tai yra geras, pagaulus skaitinys".

Raudonasis piligrimas...

SENAS SLA -- PASTOGĖ NAUJIEMS ATEIVIAMS

Gyvų aušrininkų mūsų tarpe jau nėra -- mes jau toli nuo 1883 metų kada Aušra buvo pradėta leisti, spaudos draudimo laikais. Aušra, kaip žinome, buvo spausdinama Ragainėje. Šįmet minima 80 metų Aušros sukaktis. Jos pirmutinis redaktorius ir visa siela buvo Dr. Jonas Basanavičius. Bet kai jis gyveno Bulgarijoje, Aušros redaktorium buvo Dr. Jonas Šliupas.

Ką bendro turėjo Aušra, Basanavičius, Šliupas ir Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, kad SLA skelbia narių vą "Naujosios Aušros" vardu?

Aušra, pasiekdama Ameriką laisvai žiūrėd ankstyviems mūsų veikėjams tautiško susipratimo ir tautos meilės ugnį, kuri ėmė smarkiai plisti.

Jonas Šliupas, 1884 metais priverstas iš Ragainės šalintis, atvyko į Ameriką. Čia, stojęs dirbti

K. S. KARPIUS

išeivių tarpe, pragarsėjo kaip spaudos žmogus, istorikas, visuomenės veikėjas, nenuleidęs rankų iki Lietuvai buvo iškovota nepriklausomybė. (1894 metais jis čia baigė medicinos daktaro mokslą).

Vos atvykęs į šį kraštą, New Yorke Šliupas organizavo laikraštuką Lietuvių Balsą. Jo pastogėje 1885 metais gimė mintis Amerikos Lietuvių Susivienijimo steigimui ir 1886 metais tuo tikslu Plymouth, Pa., sušauktas suvažiavimas tą organizaciją įsteigė.

Plačiame krašte, išsiblaškę ankstyvieji išeiviai aušrininko

Šliupo įžiebtai idėjai turėti Susivienijimą neleido sužlugti, nors ir pasipynus klišitims. Nauju pasiryžimu griebėsi Susivienijimą išugdyti, pagaliau tą organizaciją išaugino būtina ir nepavaduotina mūsų gyvenimo dalimi, gyvuojančia po šiais dienais.

Dr. Jonas Basanavičius, po 30 metų nuo Aušros įsteigimo, lankėsi Amerikoje 1913-1914 metais, rinko aukas Lietuvių Mokslo Draugijai Vilniuje. SLA seimas 1914 metais abu tuos aušrininkus -- Basanavičių ir Šliupą -- išrinko savo garbės nariais.

NAUDA BŪNANT SLA NARIU

Dabar, pažvelgus atgal į 1883 metus, į 1886 metus ir į 1914

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE (SLA)

Lietuvių patriotų organizacija gyvuoja nuo 1886 m. ir jau atšventė savo DEIMANTINĮ jubiliejų.

SLA didžiausia ir turtingiausia fraternalinė organizacija lietuvių tarpe turi daugiausia narių ir valdo didžiausią kapitalą.

Samoningas lietuvis NEIEŠKO KITUR APDRAUDOS, bet stoja nariu į SLA, nes žino -- 1) kad SLA apdrauda gera, geresnė nėra, 2) SLA apdrauda pigi, nes savitarpinės pagalbos pagrindu veikdamas SUSIVIENIJIMAS pelno neieško, o stengias savo nariams teikti visokeriopą pagalbą ir fraternalinę globą, 3) SLA apdrauda yra saugi, nes paremta dideliais rezervais.

SLA DUODA GYVYBĖS APDRAUDĄ nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA Taupomosios apdraudos svarbios jaunimui ir šeimos apsaugai nuo netikėtų sunkumų.

SLA akcidentalė apdrauda reikalinga šiais laikais kiekvienam.

SLA ligoje pašalpa tuo svarbi, kad ligos atveju narys ją gauna pats.

SLA galima gauti apdraudą nuo gimimo dienos iki gilios senatvės.

SLA kuopos yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose, jos teikia žinias apie apdraudos ir įstojimo sąlygas.

Kas nori platesnių informacijų tegu rašo į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30 Street
New York 1, N. Y.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* JAV ERDVĖS ADMINISTRACIJOS BIUDŽETO projektas siekia 5,7 mil. dol. Senatoriai ir kongreso atstovai jau dabar įspėja, kad per daug pinigų skiriama skridimui į mėnulį, kai tų pinigų labai reikia čia žemėje. Bet Erdvės Administracijos pareigūnai spėja, kad rusams paleidus naują "erdvės sensaciją", atpultų ir visi senatorių grąšiniškai.

* KONGRESO UŽSIENIŲ REIKALAMS PAKOMISĖ, po kelių savaitių darbo, rekomenduoja JAV vartoti karinę jėgą Kubos agentams bandant nuversti kurią nors P. Amerikos Valstybių vyriausybę. Ta pakomisė taip pat rekomenduoja visišką diplomatinę ir ekonominę karantiną Kubai, vykdomą Vak. hemisferos valstybių. Sekretoriaus asistentas Edwin Martin ta proga pareiškė, kad JAV neatsisakytų teikti karinę pagalbą, jei kuri valstybė jos prašytų.

* JAV INFORMACIJOS AGENTŪROS ŽINIOMIS, Sov. Sąjungos populiarumas Vak. Europoje pakilęs todėl, kad gyventojų manymu, Kubos krizėje buvo išvengta karo dėl sovietų lankstumo, o ne dėl JAV pajėgumo.

* RAUD. KINIŲS VYRIAUSYBĖS KVIETIMAS N. CHRUSČIOVUI ATVYKTI į Pekiną, vykstant vizitui į Cambodiją, sukėlė pasipiktinimą Cambodijos vyriausybės narių tarpe, kurie apie tokį vizitą dar nieko negirdėjo.

* VIENOS ARKIVYSKUPAS, KARDINOLAS KOENIG pareiškė neužilgo vyksias į Budapeštą ir paruošias kard. Mindszenty kelionę į Romą. Savo laiku kard. Mindszenty buvo pareiškęs, kad niekad neapleis savo tikinčiųjų. Tą patį pareiškimą buvo padaręs ir ukrainiečių arkivysk. Slipij. Tačiau įvykusios ir būsimos kelionės į Romą pateisinamos popiežiaus įsakymu.

* JAV AMBASADORIUS BRAZILIOJE APKALTINA TĄ KRAŠTĄ, leidusį komunistams įsitvirtinti vyriausybėje, unijose ir studentijoje.

* US NEWS & WORLD REPORT ANALIZUOJANT CHRUSČIOVO NEPASISEKIMUS, konstatuoja, kad pramonės decentralizacija laikytina nepavykusia ir grįžtama prie senos Stalino laikų centralizacijos.

Žemės ūkio produktų gamyba smunka, kaip smukusi, kiek bebūtų pakeistų žemės ūkio ministrų. Liko dar Chrusčiovui patiekti naujas "išradimas" -- išvystyti kupranugarų ūkį, kad pakeltų pieno gamybą...

Žemės ūkio fabrikai...

(Atkelta iš 1 psl.)

Išs, nes tiek vienur, tiek kitur savininkas -- valstybė ar smulkūs akcininkai -- asmeniškai gamybos neprižiūri. Reiškia, kažkas yra, kas verčia dirbti produktyčiau. Konkurencija? Baimė subankrutuoti?

Tema čia labai plati ir įdomių minčių čia galėtų turėti dr. inž. Algirdas Nasvytis ir Vincas Rastenis, kurių tikuos, nedels jomis pasidalinti ir su Dirvos skaitytojais.

Prisikėlimo parapijos Toronte jaunimo choras, vadovaujamas kun. B. Jurkšo, koncertuoja vieno parangimo metu.

TORONTO

GARBĖ NEŠIOTI LIETUVIO VARDAS

metus, matome koks yra ryšys tarp aušrininkų ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Susivienijimas, artėjas 80 metų amžiaus, su milijonų dolerių kapitalu, pagrindiniai yra fraternalė savišalpos organizacija. Tačiau savo ilgo gyvavimo laikais, daug dirbo kelti tautiniam susipratimui išeivių tarpe, rėmė lietuvių tautos kovą už nepriklausomybę, šelpė mokslus einančius jaunuolius ir neaplenkė jokio kito tautai naudingo darbo.

"Naujosios Aušros" vajeis laikotarpiu, SLA centro valdyba sudarė jums galimybę įsirašyti į bent kurį apdraudos laipsnį be įstojimo mokesčio.

SLA gyvybės apdrauda apima visus -- nuo lopšio iki 65 metų amžiaus. Kiekvienam jūsų šeimos nariui pasiekama apdrauda nuo \$1,000 iki \$5,000 už labai mažą metinį mokesį bent kuriame apdraudos laipsnyje. Pav., pilnametis asmuo už \$2 metinio mokesčio apsidraudžia \$1,000 sumai nelaimingos (accidental) mirties atveju. (Nelaimingi atsitikimai būna namuose, gatvėje, kelionėse, mokyklose, ir tt.). SLA kuopų organizatoriai suteiks jums pilnas žinias apie SLA apdraudos laipsnių sldrtumus. SLA apdrauda niekuo nesiskiria nuo komercinių firmų apdraudų.

Būdami Susivienijime, mes atstovaujame lietuvių garbę šio didelio krašto gyvenime.

SLA leidžia savo organą Tėvynę, kurioje atsispindi organizacijos kuopų, narių veikla ir bendro lietuvių gyvenimo eiga.

Apsidrauskit Susivienijime neatsidėliojant, nes nežinot koks likimas jūsų laukia rytoj, kokia sunkenybė gali ištikti šeimą, neturint gyvybės apdraudos. SLA nariu gali būti ir apsidraudęs kitur. Apdraudos niekad negali būti per daug, ypač šeimos galvai.

Nieko didesnio lietuvių gyvenime už Susivienijimą šiame krašte neturim. Laikykite savo pareigą apsidrausti šioje senoje, stiprioje fraternalėje organizacijoje,

* Lietuvių Namų valdyba pasiskirstė pareigomis: J. Strazdas -- pirmininkas, dr. J. Kaškelis -- vicepirmin., Kl. Dalindą -- sekr., A. Statulevičius -- ūkio vedėjas, E. Jurkevičienė -- šerų kartotekos reik., A. Kuolas -- spaudos, švietimo ir bibl. reik. ir D. Renkauskas -- šerų ir alyvos reikalams.

* Skautų-skaucūjų stovykla bus ruošama savo stovyklavietėje nuo liepos 27 iki rugpjūčio 11 d. Tik atšilus yra numatoma pradėti reikiama stovyklavietės patvarkymai bei įrengimai.

* Lietuvių kredito kooperatyvo Paramos valdyba rimtai svarsto procentų sumažinimą už asmenines ir nekilnojamo turto paskolas. Laukiama, kad tai bus padaryta nuo š. m. balandžio 1 d.

pačių lietuvių vadovaujamoje -- glauskitės po SLA didele pastogėje!

so light, so right, and oh, so refreshing!

enjoy
STROH'S
and taste
what
fire-brewing
does for
beer flavor!

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

Alaus gaminimas tiesioginiu virimu ant ugnies sukuria sąlygas lengvesniam, švelnesniam ir geresniam alaus skoniui pagaminti... ir Stroh's yra vienintelis Amerikoje ugnimi darytas alus! Ragaukite Stroh's Visuomet geriausia kokybė... populiarios kainos!

light
smooth
fire-
brewed

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

DAINŲ IR ARIJŲ REČITALIS.

Bilietai gaunami pas Karvelį, Marginiuose, Štangerbergą. Studentams nuolaida

Š. M. KOVO 23 Dd.,
7:30 VAL. VAK.,
JAUNIMO CENTRO
SALEJE ĮVYKSTA

**BIRUTĖS
KEMEŽAITĖS**

NEPAPRASTA DOVANA KNYGOS MYLĖTOJAMS!!!

R. SPALIO ALMA MATER ir ST. SANTVARO POEZIJOS RINKINYS AUKOS TAURĖ -- ABI KNYGOS UŽ 5 DOL!

Neatsisvelgiant į kylančius kaštus knygoms leisti, Vilties leidykla, susitarusi su Lietuvių Enciklopedijos leidykla, nutarė praskinti kelią į knygų skaitytojų nepaprastu būdu -- jungiant tuos du puikius beletristikos ir poezijos leidinius į vieną puikią dovaną. Nepraleiskite progos, nes ta lengvata galėsite pasinaudoti tik iki 1963 m. balandžio 15 d. Ir niekur kitur, tik užsisakant per Dirvą.

Prašome pasinaudoti žemiau dedama iškarpa.

Siunčiu 5 dol. ir prašau prisiųsti R. Spalio Alma Mater ir St. Santvaro Aukos Taurė šiuo adresu:

.....

.....

.....

Priedų: čekis ☐
pinigai ☐

(parašas)

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

IŠTIKIMYBĖ SAVO PRINCIPAMS

Ar tikrai yra daroma viskas, savo krašto išlaisvinimui ir
lietuviško gyvenimo ugdymui čia, šiaurės ribos?

(Genius Procuta, N. Zelandija.)

Sakytume, labai painus klausimas, į kurį tiesioginį atsakymą duoti būtų lyg ir neatsargu. Kartu tai būtų brovimasis į mūsų veiklos pasidalinimo sritis, kurių vadovybės tuojau išvardintų visą eilę darbų įrodymui, kad daroma viskas, kas šiose sąlygose įmanoma padaryti.

Bet ne atsakyme atsakymas. Į tą klausimą ir mums tenka pažvelgti "žvilgsniu iš tolo", kaip padarė Genius Procuta, iš Naujosios Zelandijos, per Australijos "Mūsų Pastogę" (8 nr.) pažvelgęs į lietuviško gyvenimo dezertyrus.

Tenka sutikti su jaunu, į tolimą kraštą patekusiu, mūsų aktyviu ir galvojančiu tautiečiu, kad --

-- vienas iš didesnių trūkumų mūsų tremties gyvenime ir yra stoka supratimo, kad lietuviškas darbas ir egzistencija yra gliliai sujungta su moralinėmis vertybėmis. Jei šis dalykas būtų plačiau supastas ir dažniau pabrėžtas, nutautėjimo grėsmė sumažėtų ir mūsų gyvenimas pasidarytų prasmingesnis.

Tai mintis, verta didesnio dėmesio, tuo labiau, kad ji išplaukia iš aktyviai lietuviškame darbe besireiškiančio žmogaus patirties.

Mūsų dėmesys skaldomas, mūsų veiklos keliai šakojasi į du pagrindinius taškus -- lietuviškos išsivijimo vispusišką ugdymą ir politinį Lietuvos laisvės idėjos palaikymą ir jos įgyvendinimą. Sakau "dėmesys skaldomas" ne todėl, kad organizacinis darbų paskirstymas būtų smerktinas, bet todėl, kad tas skaldymas daromas sąmoningai, ieškant pirmenybių, ieškant nesutarimams kablukių. O toks "darbas" yra žymiai lengvesnis, kartais net populiariesnis, nei konkretūs žygiai ir apčiuopiami darbai.

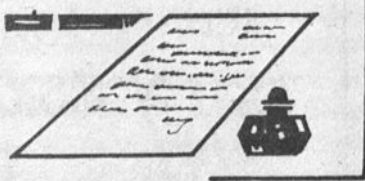
Kurią mūsų veiklos šaką nepaaisinsime, joje pirmoje eilėje pasireiškia reikalavimas "visuotinio pripažinimo". Kai jo iš karto nesulaukiama, pradedama mėtytis į propagandinius klystkelius, nukrypstant nuo pagrindinio tikslo. Ir taip mes iki šiai dienai viens kitam įrodinėjame, kas reiktų daryti, ir kas ką turėtų daryti, palikdami nuošaliai tuos, kurie tyliai, be pretenzijų daug daro ir dar daugiau padarys.

O padaroma tada, kada darbe vadovaujamasi principais, o ne bendrybėmis. Ir Genius Procuta pasisako, kad negana, pvz., "supažindinti lietuvius ir kitus studentus su lietuvių tautos kultūra", bet reikia nepamiršti ir "apie mūsų didžiausią tikslą -- Lietuvos išlaisvinimą su pagrindinių žmogaus teisių atstatymu".

O principas čia yra tas, kad visa eilė Lietuvos istorijos įvykių rodo lietuvių tvirtą valią, net gi pasiaukojimą kovoje už tautos teises savarankiškam gyvenimui. Tuo tarpu mes matome besiveisiančius bailius ir dezertyrus. Panašiai bent galvoja Genius Procuta, N. Zelandijos studentas. Jo manymu, ir lietuvių studentija galėtų daugiau padėti savo kraštui, jei ji turėtų sąlygas įsiamontinti ir suprasti lietuvių tautos kovas už laisvę, jei vadovautųsi ne vien savo dabartinio gyvenimo, bet visos tautos gyvenimo principais. Mūsų jaunoji karta privalo susipažinti su lietuvių kultūra ne tam, kad papildyti istorinių kultūrų lobyną, bet tam, kad panaudojus ją šaltiniu ir įrodymu lietuvių tautos teisėms į savarankišką gyvenimą. Bet tai tinkamai panaudoti gali tik kovingos, ne merdinės visuomenės jaunoji karta.

Veiklūs išsivija. Jos pastangos ir įdėtas darbas, bendrai paėmus, didelis. Bet principuose yra pavojingų lūžių, kuriems panaikinti reiktų šviežio parako. To nesudrėkusio parako kaip tik turėtume laukti iš sąmoningos ir principuose tvirtos jaunosios kartos ir jos iškilesnių veikėjų. (J.Č.)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

MAŽOS RAIDĖS...

Dirva deda svarbių mums, lietuviams, straipsnių, bet kartu ir nepageidaujamą asmenišką polemiką. Taipgi mano 70 m. akim sunkiai įskaitomos mažos raidės. Daktaras patarė neskaityti.

Ko gero, būsiu priverstas prieš savo norą Dirvos nebeskaityti.
Petras Lalas
Amsterdam, N.Y.

(Raidės mažos, bet joms pakeisti pinigais didelis. Patarkit, ką daryti?)

PHILADELPHIA -- DĖMESIO!

Pageidaujame, kad Dirva surastų nuolatinį korespondentą Philadelphijoje. Dažnai pasitaiko, kad apie Ph. parengimus būna pranešta jiems jau įvykus ir daugelis visai nebūna aprašyti.

A. Gečiauskas
Philadelphia, Pa.

(Kur Ph. žurnalistų skyrius?)

PATIKO...

... labai patiko "Paskutinė siena", "Stalingradas". Žaviuosi Raulos plunksna. Būtų malonu, kad duotumėt galvosukų (paveiks-

liniai skirtumai buvo smagūs). Ar neįmanoma gauti lietuviškų kryžiažodžių (Crossword puzzles)?

Renata Spakevičienė
Dorchester, Mass

(kiti sako, kad "puzzles" tik užima vietą...)

KODĖL GULBĖ NEMIRĖ?

VIKTORAS MARIŪNAS

Praėjusių metų antroje pusėje kviestas Dr. J. Grinius kultūrinės veiklos gairėmis nusmaigstyti savo misiją baigė visai būdinga gulbės giesmė. Net ir tie kurie jo atsikvietimą iš Europos teisinio, dabar prisipažįsta, kad liko nusivylę.

Mano diagnoze, ir J. Griniaus čia palikta drama Gulbės Giesmė savo dabartine sveikata negalėjo sulaukti kiek ilgesnio amžiaus. Bet LR Draugijos sudarytoji jūry komisija (su tuo pačiu kultūros kongreso pirmininku) įleido Gulbei 500 dol. vertės švirkštą ir jos gyvybę žmonių kalbose ir spaudos reakcijose dar pratęsė. Draugas teigia, kad iš jolentynų Gulbės Giesmė buvusi visa išparduota. Tik nieko neskelbia, kiek tos dramatos buvo atspausa ir kiek pats Draugas pasiliko platinti. Pastebėjau, kad Clevelande ji dar nėra išgrobstyta.

V. Rastenis, atsiliepdamas apie mano Gulbės Giesmės recenziją, stebisi, kodėl toks ir skaitytinė, ir vaidintinė prasme nestiprus veiklas galėjo būti atžymėtas pačia reikšmingiausia LR Draugijos premija (Dirva, 22 nr.)

Tikresnį atsakymą bent šiuo metu būtų neįmanoma rasti. Gal kas buvo užinteresuotas autoriui medžiagiškai ar moraliaiškai pagelbėti, gal praėjusių metų bėdas kompensuoti?

Bet palikime užkulius Gulbės Giesmės astrologui Tvardauskui bei čigonei Zeridai atburti ir mėginkime tikresnius daiktus susidėlioti iš tų skeveldrų, kurių kelias saujas pažėrė jūry komisijos pirmininkas Pov. Gaučys, savo atsakymuose į Draugo redakcijos klausimus. (Drg., vas. 9, 63).

Gaučys: "Sunkumų buvo. Sakykim, pati jūry komisija buvo sudaryta per vėlai; dviejų savaitių laikotarpyje reikėjo susipažinti su visų metų knygų derliumi... Antrą didelį sunkumą sudarė tai, kad kai kurių Anglijoj ir Australijoje išėjusių knygų čia Chicagoje nepavyko gauti, Pvz. dėl tos priežasties komisija negalėjo apsvarstyti Nidos išleistų M. Vaitkaus atsiminimų, o V. Slaito poezijos rinkinį ir V. Janavičiaus "Pakeliui į Atėnus" komisija negalėjo perskaityti tik B. Brazdžioniui ir K. Bradžniui paslaugiai juos paskolius... pačios "Gulbės Giesmės" nebuvo gauta nė vieno egz." Čia Draugo red. skliausteliuose pasiteisina: "Pasietai rėvus leidykloje, sužinota, kad knyga nebuvo pasiųsta todėl, jog visa jos laida iki paskutinio egz. yra išparduota."

Šitokiom sąlygom buvo daromi jūry komisijos sprendimai. Knygas reikėjo visokiose giriose medžioti. Laiko vos kelios dienos. Nors Gaučys ir giriasi kad "kietai primygus, pavyko šia, tiesiog laikui klūti nugalėti", iš savo patyrimo žinau, kad tai negali būti tikėtina tiesa. Gulbės Giesmę ištisai skaičiau keturius kartus, o į atskiras vietas turėjau pakartotinai grįžti. Jau iš pirmo jo karto gali įsitikinti, kad skaitytinio meno Gulbės Giesmėje nebus prasmės ieškoti. Bet ne taip lengva tuojau pat susigaudyti, kokia šitos dramatos sceninė vertė. Čia tiek daug reikalų paliesta: ir religinės kovos, ir etinės vertybės, ir valstybės bei tautų garbės ir bėdos. Kartotiniai ir vis taip atsitiktinai eina kalbos apie meilę, apie mirties grėsmę, apie garbes, kančias, nuodėmes ir prisikėlimus. Turi didelę kantrybę leisti paklaidžioti po Gulbės Giesmės veiksmų ir scenų girias ir raistus, kol imi susivokti, kad ta daugybė dra-

minių pakopų tapęs neveda aukštin, o kelių keliai ir takų takai -- tolyn. Kai dramoje visko ieškoma -- nieko nerandama, kai scenoje daug įvairių tiesių norima atskleisti -- viskas meno melu virsta.

Pavargę keliauninkai eina keliu atvirom akim miegodami ir sapnuodami. Taip bus atsitikę ir su Rašytojų Draugijos jūry komisija. Ji Gulbės Giesmėje didelių dalykų žiūrėjo. Vertinimo akte buvo įrašyta, kad premija skiriama Jonui Griniui už Gulbės Giesmę, "kuria jis praturtino mūsų dramatinę literatūrą, išryškindamas žmogiškos kančios prasmę".

Kad tuo galėtum tikėti, žmogiškoji kančia dramoje turėtų būti dramiškai išryškinta, rikiuojančiąja idėja padarant Barboros kančią. Įvairiose scenose ir situacijose Barbora galimybės ir klaidis turėtų suvokti, vertinti ir dėl jų apsispręsti kančios prasmės veiklama. Pagrindiniuose dramos elementuose kančios prasmė turėtų būti aktualizuojama, vidiniai ir išoriniai veiksniai turėtų ją padaryti geistinę ar atmetiną, išaukštinamą ar suniekinamą. Turėtų būti veiklama per ją, dėl jos ar prieš ją. Kur toks kančios prasmės

aktualizavimas randamas Gulbės Giesmės dramoje? Visą laiką Barbora, kol gyva, ieško laimės vyro meilėje ir karalienės soste. Tik penktajame veiksmo, kai nepagydoma liga priartina mirtį, prisibarusi su karaliene Bonna dėl vietos šalia karaliaus per jo gimimo dienos iškilmes katedroje, ji į Žygimantą kreipiasi tokiu filosofiniu klausimu:

Žygimantai, ar be laisvos kančios tu nori rasti prasmę mūsų būtyje?
Gal mano mirtimi tau prasivers tamsi anga, kur amžinybė suspindės vienintelė žvaigždė prie Dievo sosto?

(189 psl.)

Jeigu į šį klausimą Žygimantas ir mes galėtume ir teigiama atsakyti, vistiek dramatinio meno normomis negalėtume prieiti sprendimo, kad Gulbės Giesmė kančios prasmę išryškino.

P. Gaučys dar prideda: "Kiti "Gulbės Giesmės" privalumai -- gerai išstudijuotas siužetas, ryški meilės idėja ir stiprūs charakteriai".

Tai vis liudijimai be faktų. Dramos siužetas turi būti dra-

miškai įformintas. G G įforminimas padrikas tai ir siužeto išstudijavimo dramatos duomenimis nebegalima patikrinti.

Meilės idėja nėra padaryta dramatos rikiuojančiąja idėja, todėl ji, dramiškai vertinant, nėra nei ryški.

Charakteriai atsiskleidžia iškeldami rikiuojančiąją idėją. Kai negalima suvokti tokios idėjos, tai nėra kaip žiūrėti nei stiprių charakterių.

Ir vis dėlto, jei jūry komisija nebūtų padariusi šitų pagyrūniškų aptarimų, jos nebūtų už ką kaltinti. Jeigu ji būtų išskyrusi premijuoti ir ne patį vertingiausią praėjusių metų literatūrinį veikalą, bėda galėtų kristi ant laiko, ant aplinkybių ir daugiausiai ant pačių premijos taisyklių. Rašytojų Draugijos premijuotasis veikalas yra ne tik tų metų reikšminys, bet ir vertybių mastas. Mastas, ne vien rašytojų ir skaitytojų brandumo, bet ir kitų literatūros kūrinių. Jam atrasti reikia užverti kelią ignorancijai ir atsitiktinumui arba sauvalei. Be to, nieko neišskirti iš metinio literatūrinio derliaus, net ir tų dalykų, kurie kitas premijas yra laimėję. Išskirdami vieną tik iš dalies, o ne iš visumos, dažnai esame priversti meluoti patys sau, skelbdami menkesnį geresniu už geresnį.

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

UŽSISPYRIMAS AR NENUOVAKA

Kovo 1 d. Vieniybės Nr. 8 Lapienė, grįžta prie savo anksčiau keltos minties apie lietuvių patriotų nenuožiūrą. Ji ir vėl stebisi, kad apie nacių padarytus žiaurumus okupuotoj Lietuvoj dar niekas neberašo. (O gal rašo, tik Lapienė neskaityo.) Be to, juk nacių senai jau nebėra, tai ką gi laikraščiai apie juos beraišo.

Šiandien laikraščiai pilni žinių apie kitus žiaurumus, atėjusius iš rytų, kuriais Pr. Lapienė netiki ir tuos rašančiuosius skaito nenuožiūriais patriotois.

Jei moteris užsispiria, ją sunku įtikinti. Pr. Lapienė ir dabar užsispyrusi tvirtina, kad vokiečiai savo žiaurumu rusus pralenkė. Taip tvirtinti nepateikiant įrodymų, nelogiška. Tačiau, kiek liečia Lietuvą ji nuo komunistų daug daugiau nukentėjo, tebekenčia dabar ir tu į kančių galo dar nematyti.

Gera nors tai, kad Pr. Lapienė sutinka, jog nei rusų nei vokiečių tautos nėra kaltos, o kaltas tik komunizmas ir nacizmas. Ji rašo: "Jei šandien iš vokiečio negresia pavojus, tai tik todėl, kad jis pažabotas. Duok jam laisvę, jis ir vėl šoks pasaulio užkariauti. Niekas manęs netikins, kad nacizmas be vokiečių tautos paramos buvo įsigalėjęs, kaip lygiai netikiu, kad jis visiška būdu sunaikintas". Ji mano, kad nacizmas dar nėra sunaikintas ir Lietuvai pavojus iš jo tebegresia, nes jei vokiečiai atsigautų, jie vėl šoktų pasaulio užkariauti. O kaip su komunizmu? Ar jis pasaulio užkariauti nenori? Chruščiovas juk žadėjo ir dabar tebežada Ameriką palai-tauti. Tik deja, tos duobės dar nepajėgia iškasti, nors ir kasa (Kuba ir kiti kraštai). O jei pasisuktų iškasti?

Ponia Lapienė gerai prisimena I Pas. karą, kai jos motina, likusi su mažais vaikais, vargo net 20 metų, kol vėl ant kojų atsistojo. Todėl ji mano, kad ka-

ras yra žmonijos pabaisa. Ar tik todėl? Ir tik karas? Atrodo turint tokį pavyzdį iš savo šeimos patirtos nelaimės, galima geriau suprasti ir kitų nelaimės. Tenka apgailestauti, kad Lapienės motina karo pasekoj net du kartus tapo elgeta. Bet ar neiškyla klausimas, kiek pavertė elgetomis komunizmas, atimdamas ūkius, namus. Bolševikams okupavus Lietuvą apie 300.000 ūkių savininkai paversti elgetomis. Mažai to, didelė jų dalis išvežta į Sibiro taigas, iš kur daugelis jaunebegrižo. O kur dar kiti kraštai, įskaitant ir pačios Rusijos žmones, kuriuos visus pavertė elgetomis.

Po pirmo pasaulinio karo Lietuva savo laisvę atgavo, o per antrąjį ją prarado. Kas atsitiktų po trečiojo karo, ne mums su Pr. Lapiene šandien spręsti. Tęsprendžia šandien politikai ir strategai. Pr. Lapienė sako: "visur žmonės gimsta ir miršta". Taip, žmonės gimsta ir miršta visur: Sibiro taigose, kolchozuose ir Amerikos fabrikuose (gimsta tai ligoninėse, tik tėvai fabrikuose dirba). Koks mūsų prieauglis? Keli šimtai baigusių Amerikos aukštąsias mokyklas, virš tūkstančio tebestudijuojančių aukštosiiose mokyklose o kiek yra tebelankančių vidurinės ir pradžios mokyklas.

Kaž kodėl atrodo, lyg Pr. Lapienė geriau patiktų, jei iš rusų nagų niekas nebūtų pabėgę, o visi būtų patraukę į rytus. Ar ji iš patriotizmo taip galvoja, ar kitais kuriais sumetimais, skaitytojai taip ir lieka mįslė. Gal pačiam asmeniškai nepatyrus to siaubo, pabėgimo prasmę sunku ir įsivaizduoti. Bet kas pergyveno pirmąją 1940-41 metų bolševikų okupaciją, ypač paskutinę savaitę, tas gerai žino, ką tai reiškia.

Karas yra baisus, bet niekad nepamiršyti žmonių veidų, matyti Lietuvoj tą sekmadienį, kai prasidėjo karas. Gal man atleis malonus skaitytojas, jei aš čia

pailiustruosiu vieną vaizdelį iš savo asmeniškio tos dienos prisiminimo:

Aš dirbau kooperatyvinėje prekyboje, taipgi visai nieko bendro su politika neturinčioj srityj. Lietuvos nepriklausomybės laikais, jokiai politinei partijai, nei aš nei žmona nepriklausėme, išskiriant L. Šaulių Sąjungą, o dukra skautams. Tačiau, bolševikams okupuojant Kauną saugūs nesijautėme. Gavęs atostogų, birželio 10 d. išvažiavome pas brolių į kaimą kur, nors ir laikinai, manėme bus saugia. Apie artėjančius įvykius nieko net ir nenujautėme.

Tą sekmadienį, birželio 22 dieną, su broliu ir dukra nuėjome į artimiausią bažnytkaimį bažnyčion, pamaldų tačiau neradome. Po 14-18 d. išvežimų, kunigas nesirodė -- slapstėsi. Užėję pas vietos mokytoją, išgirdome per radijo Molotovo kalbą apie vokiečių užpuolimą. Mokykloj buvo nemažai žmonių, kurie klausėsi radijo. Aš ir dabar tebematau jų nušvitusių veidus, sužinojus apie karo pradžią, veidus kalinių, sužinojusių, kad bausmė dovano-ta.

Šią žinią išgirdę, mes skubėjome namo, pranešti saviškiams apie naujus įvykius. Dukra įbėgusi į trobą pirmoji sušuko:

-- Mama! Karas!
-- Ačiū Tau Dieve! -- pasakė žmona, pakildama iš lovos. Iš jos akių veržėsi džiaugsmo ašaros. Tai niekad nepakartojama, spontaniškai įvykus reakcija.

Žinoma, mes nesulaukėme iš karo to, ko norėjome. Bet tai visai kita tema. Mes tik jautėme, kad didysis siaubas praėjo. Kad karo eigoje galime žuti, mes negalvojome. Negalvojome ir tada, kai po 3-į metų vokiečių okupacijos, krinant ant galvos bomboms, per sugriautus Vokietijos miestus, traukėme į vakarus. Mes galvojome tik apie grįžtančius bolševikus ir pirmosios jų okupacijos žiaurumus, nenorėdami išnašų jų pergyventi.

Tai tik mano ir mano artimųjų pergyvenimai, o panašių yra tūkstančiai.

Tai buvo žiaurūs laikai, tačiau kai savo pergyvenimus sulyginame su aprašytais H. Taurvaišienės, B. Armonienės ir kitų, kuriems buvo lemta iškelti į rytus, galime džiaugtis, jog esame laimingi, nors ir netekome visko, išskiriant gyvybę.

Ar Pr. Lapienė patinka, ar ne, mes esame čia. Koki mes patriotai bebūtume, bet Lietuvos okupantą pažįstame gerai, o tas jam labiausiai nepatinka.

J. Jaškauskas

Skaityk ir platink
DIRVĄ

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98

GERMAN BRANDY 5th \$3.98

CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98

VODKA pilna kvorta \$3.59

KRON BRANNVIN

AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCKTAILS MANHATTAN OR

MARTINI kvorta \$2.98

LIEBFRAUMILCH vokiška vynas 5th \$0.89

NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35

RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15

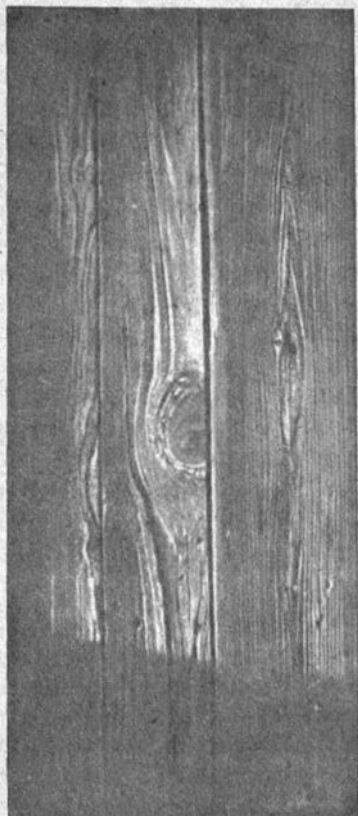
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

A. VAIKŠNORAS ROMANTIŠKAS ABSTRAKTISTAS

Pasitraukti iš savųjų būrio ir išeiti į platų pasaulį, nėra taip paprasta, kaip kiti galvoja. Reikia nepaprastai stipraus troškimo ir tikėjimo savimi ir savo idealu. Palikti tėvus, draugus, pažįstamus, jaunystės prisiminimus ir net savąsias tradicijas nėra lengva. Pasilikusieji negali suprasti, kodėl jis ne pas savus, o pas svetimus ieško laimės prado. Vieni pyksta -- vadina silpnavaliais, šiaudadūšiais arba net išgamom; kiti visą kaltę verčia naujesiems, atseit moderniesiems laikams. Nekaltinkime naujų kelių ir vėjų ieškojų -- kaltinkime save, kad mes nesugebame eiti su pionieriais kartu.

Vienas tokių pionierių yra Antanas Vaikšnoras. Baigęs šv.

VYT. RAULINAITIS

A. Vaikšnoras Wooden armor

Lietuviai išgirdome, kad yra toks dailininkas Vaikšnoras, kuris kas metai laimi pirmąsias tapybos premijas garsioje Clevelando May Show. Niekad nėra vėlu pataisyti tai kas pagadinta. Reikia tik nuoširdumo ir daugiau respekto naujų kelių ieškotojams, ir jie vėl jausis priklausą mūsų lietuviškai šeimai.

Ieškoti lietuviškumo pradų jo kūryboje būtų beprasmiška. Jo kūryboje turime ieškoti paties Vaikšnoras. Jo nuoširdumo darbui, jo kuklumo. Jo darbai yra savaime lietuviški. Menininkas niekad negali pabėgti nuo savo prigimties. Paimkite pieštuką ir mėginkite nupiešti žmogų, tikriausiai jis išeis panašus į jus. Juk kiekvienas žmogaus rankos pabraukimas yra dalele jo prigimties. Tad ir jo darbai, kaip lietuvių, iš išvaizdos ir charakterio yra lietuviški. Dabartinė jo paroda vyksta Clevelande Brilli Gallery, 143 The Arcade, 401 Euc-

lid Ave. ir tęsis iki kovo 29. Parodoje yra ištatyti 23 kūrinių. Prie įėjimo į galeriją vitrinose ištatyti lyg ir dailininko gyvenimo moto "Taika". Tai ne paveikslas bet kompozicija jo karo laiko suvenyrų ir škiečių, sudėliota atskirais padalinimais didelėje lentoje. Taika, ramumas ir subtilus darnumas dominuoja ir pačios galerijos viduje. Čia rasite darbus nuo visiško abstrakto iki surealaus vienes ar medžio gabalo atvaizdavimo.

Vaikšnoras šūkis -- taika ir

A. Vaikšnoras Landscape

A. Vaikšnoras Portal

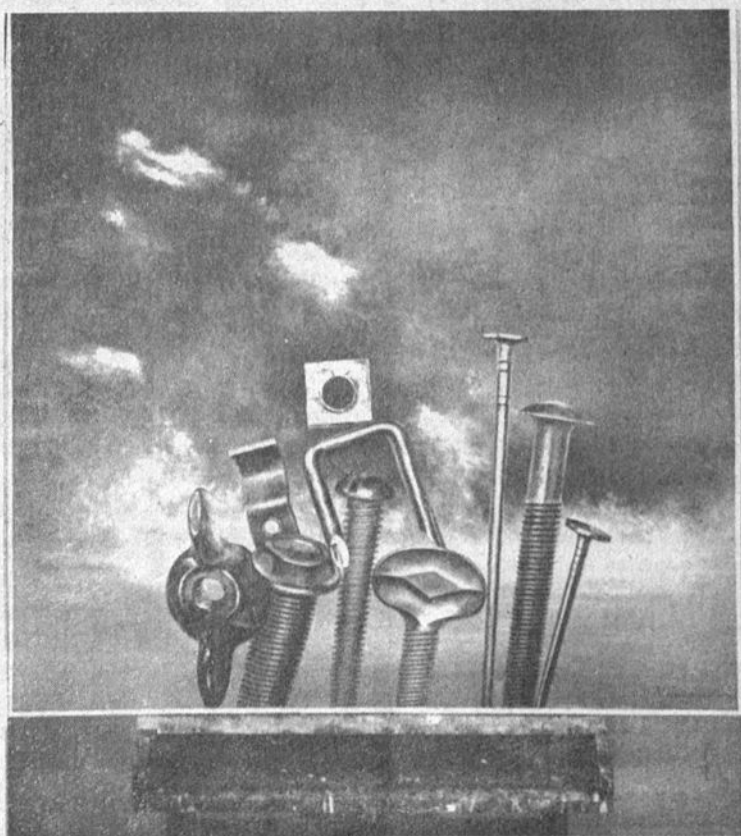
grožis. Sustokite truputį ir pažiūrėkite į paveikslą "Paslaptingas medis". Kaip nuostabiai gražiai moka surasti grožį strūniniuose lentoje. Šiaip senas lentgalys neatkreips nė vieno es-teto dėmesio. Tačiau Vaikšnoras rankose ir pūvėsi šviečia patrauklumu ir ramumu.

Vaikšnoras kaip paklydęs varstas duris ieškodamas ramybės ir tiesos. Dury bent penketas, ir visos skirtingos. Visos senos ir sukrupę, kaip priešistoriniai paminklai, laukdami jų įvertinimo

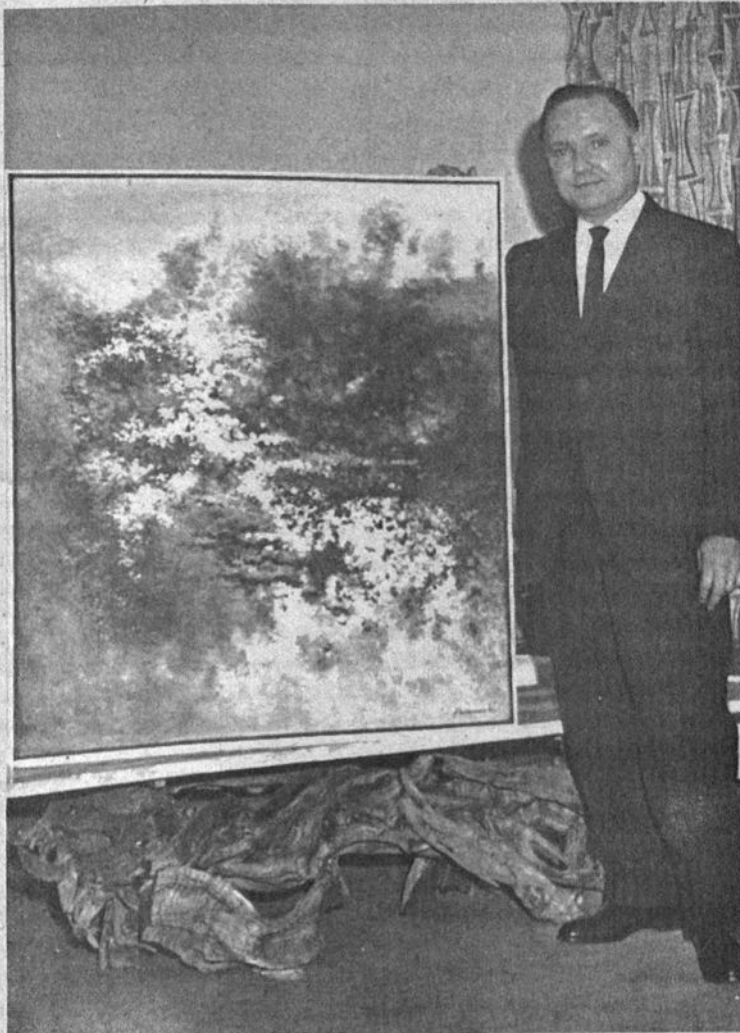

A. Vaikšnoras Peace

Jurgio parapijos mokyklą nepripato prie savųjų kultūrininkų ir nuėjo su moderniais vėjais ieškoti laimės ir grožio idealų po plačiąją Ameriką. Po ilgų bandymų ir ieškojimų pripažintas, kaip vienas geriausių Ohio dailininkų ir tapytojų. Dabar ir mes

A. Vaikšnoras Screws, bolts, etc.

Dail. Antanas Vaikšnoras prie savo kūrinių.

ir pagarbos tiems, kurie jas varstė.

Man asmeniškai Vaikšnoras yra laisviausias ir natūraliausias savo semi - abstrakčiuose, kūriniuose, kaip "Dream Scape", "Misty - Waters", "Pastoral Mist". Kaip kūrinių, taip ir jų pavadinimai yra lyriškai romantiški, nors išsireiškimo forma yra gan abstrakti.

Aš pavadinau Vaikšnorą romantiškuoju abstraktistu, kuris kartais norėdamas nuo savęs pabėgti, pradeda sapnuoti, vaizduo-

ti košmarinius dalykus. Parodoje yra vienas jo tokių darbų "Hardware in Space". Malonu, kad Vaikšnoras vis dar tebeieško. Jis dar nepavargęs naujų kelių ir išsireiškimų ieškojime savo būsimiesiems kūriniams. Aš linkiu jam laimės kūryboje, o jums, mieli tautiečiai, nepalikite Antano vien tik svetimtaučiams, aplankykite jo parodą, o tas kurs išgali, linkėčiau dailininko darbu papuošti savo taip gražiais baldais ir kilimais išmargintą svečių kambarį...

KULTŪRINIS VANDENKRITIS

VIETOJ FELJETONO

V. SKINKA

Washingtonas pernai davė ženklą pradėti kultūrinę gaidę plačiu mastu. Kompozitoriai, poetai Baltuose Rūmuose, paveikslų parodos, klasikų pigios laidos. Niekad Amerikos istorijoje to nebuvo. Net Kultūros Centras ant upės kranto netrukus bus pastatytas.

Tie nauji vėjai paskatins mūsų Kultūros reikalams valdybų narius dar daugiau išvystyti veiklą. Kultūra klestės. Prakalbos ilges. Kaltinimai visuomenei dėl abejingumo nemiegotoms naktims pašvestoms kūrybai -- dažnės. Žodžiai: gražu, skanu, nuobodu, patogiu, neįdomu, pelninga, įkyru -- visai išnyks iš lietuviško žodyno. Visi jie bus pakeisti vienu žodžiu -- "kultūringa".

Jau matome suuoštus kultūringus pusryčius, pietus, vakarienės. Turime kultūrinius balius, pobūvius, kultūrines popietes. Kartą gavau kvietimą į "kultūringą pasižmonėjimą" - pasižiūrėti skanių krupnikėlių su kavute.

Ir malonios mūsų veikėjos jau elegantiškai ir svariai kalbasi apie kultūringas sukneles, skrybėles, batukus.

Prakalbininkai ilgiausia gvil-dena temą:

-- Kodėl kultūra yra svarbus dalykas ir kodėl ji mums būtina reikalinga?

Tose kultūrinėse pastangose tikrai yra gerų norų pradai, bet srėbiant kultūrą iš didelio sam-čio, sunku spėti praryti. Dažnas springsta.

Washingtonas su savo kultūra aiškiai pavėlavęs. Mūsųose judėjimas prasidėjo daug anksčiau, dar stovyklų liuoslaikiuose. Iš papratimo tą dėkingą temą pradėjo aiškinti buvę mokytojai. Tuoj juos pasekė amatininkai, trečiafrontininkai ir visokie peckeliai. Laikui bėgant jie tiek įsismagino kad įsigėdė trumpiausiu laiku mūsų neva fariziejiskai - hipokritišką visuomenę sukuriant iš viršaus ir apačios. To pasėkoj pergyvename nekultūringą kultūros brukimą.

Matome išgrūstą į seną duk-

šusi žinovams parodyti. Užtat reikalingi konkursai. O premijuotą atspaudus -- lietuviškai knygai atšalus visuomenė neperka ir neskaito. O nuosmūkiu apimtos visuomenės atstovai negarsiai sako, kad tie visi po priejuoste romanai jau jų daug kartų skaityti ir visi panašūs.

Lietuvoj politikavom, prie ruskių drebėjom, prie vokiečių ieškojom pirkti lašinių, o čia vaidiname kultūros nešėjus.

Kultūros pasiūla aiškiai viršija paklausą ir dažnas tiek daug jos jau prisiėmęs, kad nėra daugiau vietos -- liejasi per viršų. Tik vienas dalykas yra neabejotinai tikras -- jis moka atskirti pelus nuo grūdų. Rezultate, visos genijų pastangos dar daugiau sukuriant nekultūringą visuomenę atsimuša kaip žirniai į sieną. Kol galvą užrietas poetas lygina mėnulį su audry deivės uodega, klausytojai stengiasi neparodyti, kad nuobodžiauja ir įsikibę į šakutę su peiliu laukia tos minutės, kai vėl galės kibti į skanią košelieną.

Ar pilvą prikišdami, tai jau ir viskas? Aiškiai ne, -- dar reikia užgerti!

Bet tai nekultūringa!

Tik jei prie to patiekiamas dar grožinės kūrybos dvasinis bukietas poeto Dundulio dėka -- tai jau kultūringa ir atitinka laiko dvasias.

Seniau Birbilienė pasikviesdavo drauges, pasivaikšindavo, paplepėdavo apie madas ir bosus ar vaikus ir ramiai išsiskirstydavo. Dabar, kultūros įtakos dėka, Birbilienė be draugių dar pakviečia vieną iš kultūrtrėgerių. Tas pasivaikšinęs, pasako visą Birbilų familiją liaupsinančią kalbą, pabrėždamas kad Birbilienė sielosios, sielosias ir sielosis lietuviška kultūra. Taipgi ji yra labai atsižymėjusi asmenybė kaip krikšto motina į katalikybę perėjusia Olga Duchoborova.

O kam svarbu, jei iš susisielojimo jau nesukaiba lietuviškai su savo vaikeliais.

Sakoma -- nestatyk tvenkinių pirma neišmokęs žmonių naudotis vandeniu.

Gal tas kultūrinis skystimas ant mūsų galvų pilamas dar ir yra tikrai vanduo, o pats tvenkinys -- tikra kultūra ateis vėliau?

Melskimės ir tikėkime, kad taip.

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HTGS., 4024 L. 26. By owner. (2) 4 Room suite, (2) 4 Room suite. Private Bath, gas, furnace. Must sacrifice. \$13,400. Telephone 883-9856. After 6 P. M. IM 7-7080. (68)

APARTMENT FOR RENT

1031 L. 15 NEWBURGH HTGS. 4 Room, down \$70.00. 4 Rooms up \$85.00. All utilities paid for except electric. Quick clean apt. Basement. Ward. BR 1-2900. IM 7-7080. (68)

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

AKIMIRKOS

Kova su "mongolais"

Pati šio mirksnio antraštė sa- kytų, kad dabar prieisime tru- putį prie stilistikos. Verta, nes anksčiau nebuvo manęs, kad sti- listika mums dabar būtų tokia svarbi.

Pernai pavasarį man buvo tik- ras pokštas pastebėti, jog dabar mums pats reikšmingiausias da- lykas ir beliko turbūt tik stili- stika. Populiariausiai tarant, -- ne kas, bet kaip.

Tai parodė trejeta mano per- nykščių eilinių humoreskų apie Vienybės trečiafrontininkus, jų turizmus į anapus ir sovietikos importą į šiaurus. Girdėjau tada visokių atbalsių, gavau laiškų su sveikinimais ir pasmerkima- mais, kas buvo labai malonu, nes tai rodė mūsų šiokią tokią žmo- gišką gyvybę. Moterų daugiausia buvau baramas už "moterų iš- niekinimą" (turbūt iš pavydo?), bet šiaip man be abejo teisėtai daugiausia prikišo skonio ir kul- tūringumo stoką. J. Kardelio re- daguojama Montrealio Nepri- klausoma Lietuva tat net viešai pabrėžė ir ligi šiol to neatšaukė, nors pati netrukus kitų bendra- darbių straipsniais sutiko, kad tas "kas" buvo kaip ir teisybė, tik tasai mano "kaip" negeras.

Bet žymiai drastiškiau laikė- si, pvz., Europos Lietuvis, re-

daguojamas mano seno panevėzie- čio draugo, švelnaus ir gabaus beletristo, liberalinės ar net so- cialistinės nuotaikos K. Barėno. Gal dėl to, kad Brooklynas labai toli nuo Anglijos Londono, ir jau po to, kai Amerikoje maždaug vi- si "veiksniai", altai, vlikai, bend- ruomenės ir pavienės draugijos savo rezoliucijomis buvo atliku- sios lip-service "trečiosios jė- gos" pasmerkimui, dar 1962 m. spalio mėnesio pabaigoje Euro- po Lietuvis įdėjo savo kasdieni- niškų smulkmenų kolekcionie- riaus "Tavo Jono" laišką, kuris Barėno laikraštyje pakartotinai barė mane.

Už ką? Visai ne dėl reikalo, dėl esmės, ar dėl kulbūrbolše- vizmo. Priešingai, "Tavo Jo- nas" net daugiau už Kavolį tei- sino Vienybės redaktorės "kom- plikacijas", ragino jos nebijoti ir guodė mane, kad "ji nepatrauks žmonių paskui save, jei jieneno- rės eiti"... O mane barė, kad, lyg koks ožys, neįėjau grakščiai prie jos, o "įsiskarščiaęs", "per- dėdamas", "purvindamasis tar- pusavyje"! Stilistiškai ir bele- tristiškai žiūrint, reginys būtų labai dramatiškas, lyg iš esto Viiralto litografijų.

Tiesą sakant, visas tos Euro- pos Lietuvos polemikos humoras

Bronys Raila

susivedė į šiuos du vienas po ki- to einančius drastiškos logikos sakinius. "Tavo Jonas" ten ra- šė: "Aš pripažįstu, kad ginčas, į kurį Raila yra įsivėlęs, rimtas. Tačiau asmenišką blaurojimąsi esu linkęs pateisinti tik išimties atveju, kai vyksta pavojinga kova prieš okupantą, už laisvę" (1)...

Ir ką tu žmogus tokiam Jonui padarysi, kaip iš jo išgausi pa- teisinimą, jeigu jam Vienybės trečiafrontininkų "sąjūdis" nėra išimties atvejis, jei jam turbūt atrodo, kad tuo kova prieš oku- pantą nevyksta, kad ta kova nėra pavojinga, ir jei ji neva vyksta, tai ne "už laisvę", o už re- daktorės sijono ar kelnų faso- ną.

Ginčo rimtumą jis nesvyruoda- mas pripažįsta, bet jam labiau- sia rūpi stilistika: ne kas, už ką, dėl ko, o kaip.

★

Bet ką čia jau, per daug ne- išsisukinėkim: stilistika ir man protarpiais rūpi. Mat, vis dar prisilaikau to klasikinio tikėjimo, kad per žodžių pynės stilių, per sakinio formą, jo konstrukciją ir toną dažnai kalba patsai žmogus, jo vidus, jo intymiausias de- fundis, jo temperamentas, jo tik-

rasis charakteris.

Tad man rodos, kad koviniu- se santykiuose su Sovietija mes, lietuviai, neturime jokios atolei- džio išimties. Greičiau priešin- gai: ta kova stiprėja, aštrėja, įsi- riogindama mūsų pačių tarpan. Ji yra pavojinga, nes ji vyksta prieš žiaurų, klastingą ir ga- lingą okupantą. Ji šiandien vyksta už tautos sąnarių gyvybę, iš- silaikymą ir galų galiausiai ji vyksta už laisvę, tegu josios auš- ra dar būtų ir tolma. Ir jei mū- sų kova silpnėja, tai planinga okupanto agresija kasmet darosi atkaklesnė ir įžulesnė! Tai, kas vyksta, nėra užgavėnių blynai, nei trumpų bei ilgų suknelių mo- deliavimas ar šampano balius Chi- cagoje. Minkas ant kaklo, pudra ant žando, šilkinės pirštinautės ligi riešų ar tuxedo su juodu či- žiku labai gerai ir gražu. Bet tokia stilistika misilėmis į ana- pus neskraido, ir niekas taip ap- siginklavęs neina į apkasus.

Jei kas ten eity ar bent jaus- tųsi buvęs, to stilistika neišven- giamai taptų kiek kitokia. Tuo- met ji, gal kartais "negrąžiai", "neskoningai", net "purvinai", pasireikštų ir per žodžius, ku- riais kvėpuoja sakytojo dvasia. Ne kokiam pasiteisinimui ar atsiprašinėjimui, o tik pavaizda- vimui galėčiau duoti porą pavyz- dėlių. Kaip kartais kalbėjo ar kal- ba mūsų žilagalviai signatarai, gyvenimo marių audrose daug mėtų, visko patyrę, bet nepa- skendę?

Mykolas Biržiška pačius pas-

kutinius linkėjimus šioje žemė- je pernai Vasario 16 šventės pro- ga sustilžavo trumpiausiai, bet raiškiai: "Šalin smirdančius maskolius ir maskolininkus iš Lietuvos"... Smirdančius? Ak, kaip "nedžentelmeniškai" tai skambėtų mūsų užgavėnių blynų jonams ir pavasario žibuoklių baliaus onoms!

O Steponas Kairys-Kaminskas pačioje šių metų pradžioje nega- lėjo iškęsti neatsiliepęs į naujai iškylančio Vilniuje kultūropolitrū- ko K. Ambraso straipsnį "Ko- munisto" žurnale, reikalaujančio visiškai susovietinti lietuvių lite- ratūrą. Šis programinis kompar- tijos straipsnis praėjo be reikla- mo atbalsio Lietuviškame užsie- nyje, o jis buvo vienas iš ryš- kiausių įrodymų, kaip toli ir gi- liai Kremlius yra užsimojęs iš- trinti Baltijos tautų individualy- bę, verčiant tų kraštų gyvento- jus ko skubiau pasikeisti dvasi- kai, tapti Sovietijos kosmopolit- iniais piliečiais su vyraujančia rusų kalba praktikoje.

Ir Kairys-Kaminskas š.m. Ke- leivio Nr. 2, trumpai komentuo- damas šį planingos dvasinės so- vietų agresijos užmojį, sušuko, jog K. Ambraso "straipsnis rodo komunistų nusistatymą tautiniu klausimu, o jis yra aiškiai mon- goliškas: naikinti be pasigailėjimo visas kitas tautas, kad tuo būdu būtų paruošta dirva pasa- ulinei mongolų valstybei"...

Ai, ai, -- kaip "nekulturno"! Kokia "kraštutinė reakcija" ir kiek perdėjimų!

Juk negi Kremlius -- ta Mon- golija? Ir kas čia tokio, kad tik Lenino motina buvo mongolė, kuo mongolų komunistai, kaip rašė Life žurnalas, dabar ypač di- džiuojasi?

Devintą dešimtį metų įpusėjęs signataras matė reikala, drįso ir turėjo nervo pasakyti, kad mon- golai užpuolė ir kad jie yra už- simoję be pasigailėjimo naikinti mūsų tautą ne tik politiškai, bet ir dvasiškai.

★

O ką mato ir kaip jaučia jau- nosios kartos žurnalo redaktori- us, įkopus jau į ketvirtą savo amžiaus dešimtį?

Jis nekalba apie anuos mono- logus ir jų batlaižius Lietuvoje, nei apie batlaižius Amerikoje, kurių "komplikacijas" jis ra- gina suprasti ir jų patarnavimais net džiaugtis. Jis kalba apie mon- goliškos "sovietinės sistemos ki- timus", apie "tiesoginį humaniz- mą", kas esą "svarbiau, negubet kurio abstraktaus principo įgy- vendinimas" (1) Ir didesni "mon- golai" ne anie, bet mes, kuriene- sutikome tyliai kramtyti ir ryti batlaižiškių turistų patiekalų.

Mes, mat, esame ne šiaip sau eiliniai mongolėliai su priplotom nosim, bet patys kruviniausi van- dalai. Kažkokio "aukšto principo" vardu Metmenų redaktorius V. Kavolis raišiskai smerkia mūsų "džingis - chaniš- kas reakcijas į Salomėjos Nar- keliūnaitės kelionės į Lietuvą įspūdžius. (Metmenys, Nr. 5, 181 psl.)

Rašęs pernai, daugiau iš links- mosios pusės, dėl tų Vienybės tu- ristės "įspūdžių", aš buvau užsi- minęs apie mongoliško stiliaus keliauninkės drabužius tik dėl to, kad Bimbos "Laisvė" pernelig pradėjo džiūgauti, kaip su įrody- mu, jog Maskvos ir Vilniaus mo- terys ne blogiau apsirergusios už New Yorko... Taigi, Kavolio smer- kimą priimu ir sau ir priimubevėik kaip... komplimentą, nors dar neužtarnautą.

Tai ne juokas galėti pasielgti džengiskaniškai, oho!

Nomadų mongolų vadas Temu- džinas (1167-1227), vėliau pasiva- dinęs Džengiskanu sukūrė pla- čią mongolų imperiją, nukaria- vęs arabų valstybes, didelę dalį Kinijos Azijoje ir dalį Ukrainos Europoje, žiauriai žudydamas žmones ir griaudamas miestus. Pavyzdys dabarčiai betgi taiklus tik iš dalies. Šių dienų kremlinis mongolizmas svetimų miestų ne- griaua, bet juos užgrobia ir plė- šia, gyventojus sunaikina greitai ar palaipsniui tik tuos, kurių ne- sitiki perauklėti mongoliškais le- ninistais ir paklusniais imperijos vergais.

★

Mūsų patriotinis pagrindis ir partizanai prieš keliolika metų nuo moderninių "mongolų" gyny- si ir protarpiais drįsdavo juos užpulti, ne tik narsiai, o ir žiau- riai -- "džengiskaniškai", bet

baltieji ir geltonieji džengiskanai bus kada tikrai nugalėti, tai ne vien mūsų plunksnomis ir pana- šiais plepalais, o tik geresnėmis ir stipresnėmis laisvojo Vakarų pasaulio džengiskaniškomis prie- monėmis. Ne diplomatiškai, ne su skudučiais, partepijonais ir var- gonais, deja. Gal klystu, bet es- minė tikėjimo laisvės privilegija yra tikėti net ir klaida...

Tačiau Kavolio sausi ir šalti, kaip Alaska, teoriniai išvedžioji- mai apie "tiesioginio humaniz- mo" ir "abstraktaus principo" vertybes ir nesvarbybes mano "konservatyvioje", "fantastiškai muziejinėje" ir "džengiskaniško- je" dvasioje kelia dvi pusėtinais niūtras išvadas:

Pirma, -- kol mūsų priešini- masis okupantui, moderniniams mongolams, kultūrbolševizmui ir jo iškamšoms Amerikoje laiko- mas ir vadinamas džengiskaniš- kumu bei muziejinių specimėnų pavyzdžiais ir smerkiamas tik pavieniu, partizanų jaunuosios ar senosios kartos veikėjų, tai dar ženklas, kad mes jau sergame ir mūsų liga po truputį sunkėja.

Antra, -- jei tačiau šitokienu- sistatymai, polinkiai ir "tautiniai įsipareigojimai" virs daugumos priimta visuotinė taisyklė, mes kaip pagelbinis tautos išsilaisvi- nimo veiksnys, būsimė vėžio su- eizyti ir galutinai žlugę.

Tik dėl to, nors ir baisiai ne- norėdamas, grįžau į šiuos deba- tus.

CHICAGOS PARENGIMŲ
KALENDORIUS

KOVO 23 D. solistės Birutės Kemėžaitės rečitalis Jaunimo Centre.

KOVO 24 D. Draugo romano premijos įteikimas Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje.

KOVO 26 D. 7 val. 30 min. vak. Kelionių filma -- Britų Hondur- ras -- Dariaus Girėno Posto sa- lėje.

KOVO 30 D. 8 v.v. Chicago's Lietuvių Operos pastatymas "Ca- valleria Rusticana" ir "Pajacai" Studebaker Teatre, 410 So. Mi- chigan Ave.

KOVO 31 D. Tėvų Marijonų bendradarbių metinis seimas.

KOVO 31 D. 3 v. p.p. Chicago's Lietuvių Operos pastatymas "Ca- valleria Rusticana" ir "Pajacai" Studebaker Teatre.

BALANDŽIO 7 D. 3 v. Chicago's Lietuvių Operos pastatymas "Ca- valleria Rusticana" ir "Pajacai" Studebaker Teatre.

BALANDŽIO 7 D. Literatūros - dramos vakaras ruošiamas Scenos Darbuotojų Sąjungos Jau- nimo Centre.

BALANDŽIO 20-28 D. D. Daili- ninko Vytauto Virkau ir Audro- nės Skuodaitės darbų paroda ruo- šiama Šviesos - Santaros kolegi- jos Čiurlinio Galerijoje Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 20 D. Dantų Gy- dytojų Sąjungos pavasario balius Western Ballroom salėje.

BALANDŽIO 21 D. Kunigaikš- tienės Birutės Dr.-jos Chicago's skyriaus ruošiamas literatūros- muzikos vakaras Jaunimo Cent- re.

BALANDŽIO 27 D. Dariaus- Girėno Lituainistinės Mokyklos vakaras - balius Balio Pakšto svetainėje.

BALANDŽIO 27 D. Lietuvos Vyčių Jubiliejinis vakaras Vyčių salėje. Programoje Vyčių cho- rai, Šaulių Sąjungos ir "Atlei- ties" šokėjai.

GEGUŽES 4-5 D. Jaunimo Cent- re Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos šimtmečio sukakties minėjimas.

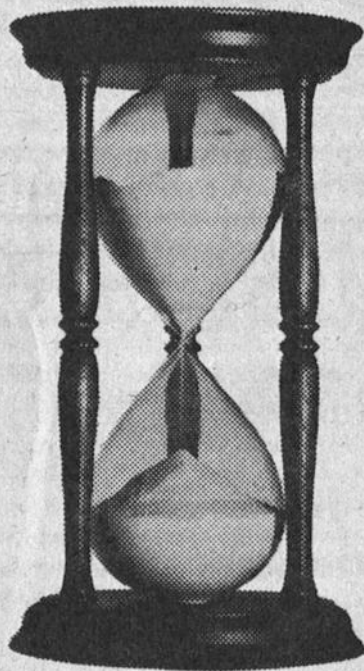
GEGUŽES 5 D. Šv. Kazimiero Seselių Rėmėjų Seimas vienuoly- no salėje.

GEGUŽES 11 D. Martyno Maž- vydo 400 metų sukakties minėji- mas Jaunimo Centre. Ruošia Pe- dagoginis Lituainistikos Institu- tas.

GEGUŽES 18 D. 2 val. p.p. Lie- tuvių Fondo narių metinis susi- rinkimas ir vakare pobūvis Jau- nimo Centre.

GEGUŽES 19 d. 3 val. p.p. To- ronto Varpo choro koncertas ruo- šiamas LB Kultūros Fondo Mari- jos Aukšt. Mokyklos salėje.

GEGUŽES 25-26 D. Filatelistų Draugijos "Lietuva" ruošiama Filatelijos paroda Dariaus- Gi- rėno 30 metų žuvimo sukakties paminėjimui Jaunimo Centre.

\$1,415.50
MOKESČIŲ
KIEKVIENĄ
VALANDĄ

Tai nemažai pinigų... ir jais bus apmokamos prie- monės, naudingos jums ir visiems Clevelando -- šiaurės Rytų Ohio -- gyventojams -- trys naujos mokyklos -- algos 600 mokytojų -- 40 policijos automobilių -- algos 300 policijos tarnautojų -- dvi gaisrininkų mašinos -- trys sniegui valyti mašinos.

The Illuminating Company sumokės \$12,400,000 turto mokesčių šiais metais. Tai didžiausias mo- kesčių mokėtojas šiaurės Rytų Ohio.

Ar mes dėl to skundžiamės? Visai ne. The Illumi- nating Company mielai priimiama atsakomybę, ku- ria tenka dalintis su visais mokesčių mokėtojais, kad padengus vyriausybės išlaidas ir bendruome- nei pagerinimus. Mokėdami mokesčius jungiamės į tą svarų vaidmenį, kurį tenka atlikti investorių valdomai elektros įmonei geriausioje tautos vieto- vėje.

The ILLUMINATING Company
An Investor-owned Company Serving The Best Location in the Nation

HELP WANTED MALE

MECHANIKAS

Nedelsiant priimamas gerai rekomenduotas vedęs vyras sunkvežimių remontui ir priežiūrai. Patyrimas sunkvežimių remonto darbuose pageidautinas. Nuolatinis kompanijos augimas užtikrina pastovias pajamas su galimybėmis pakilti.

Kreipkitės į Personnel Department

United Parcel Service Inc.

4901 Lakeside Ave.

De VLEIG

or

HORIZONTAL BORING MILL OPERATOR

Nights, 12-hour day. Hourly rate plus overtime. Job shop experience. Mid West Machine & Tool Co. 4820 W. 130 St. CL. 2-3990 (34)

JIG — BORE operators

3-5 years experience in aircraft and missile components — close tolerance work, day & night shift, near East side location.

Overtime and benefits.

Call EN 1-0507 for appointment.

IRANKIŲ GAMINTOJAI
MASTELIŲ GAMINTOJAI

Aukštas valandinis atlyginimas. Daug viršvalandžių.

TOOLS & GAGES, INC.

3112 East 63 St.
(Vyksta į Truscon).

(32, 33)

TURRET LATHE

Paruošti ir operuoti. 5 metų patirtis minimumas. Dienomis.

MCM

MACHINE PRODUCTS
1848 East 40th St.

(33, 34)

MAŠINISTAS

lėktuvinio tipo darbui. Privalo būti patyręs.

MCM

MACHINE PRODUCTS
1848 East 40th St.

(33, 34)

VINIŲ GALVUTĖMS
SRAIGTŲ GAMYBAI

VYRAI

Paruošimui ir operavimui. Privalo būti patyręs. Bellford Metal Products 5900 Maurice Ave. 341-6200

(33, 34, 35)

HELP WANTED MALE

WANTED WANTED

Permanent leased owner-operators with late model tractor units for employment in interstate commerce. Minimum age requirement 25, maximum 45. Must meet physical requirements of I.C.C. Steady employment, good earnings, including benefits. Apply in person.

Trans-American Freight Lines, Inc.

5630 Stump Rd., Cleveland 30, O. (33, 34)

KAROSERIŲ DIRBTUVĖ

Dirbęs prižiūrėtojas, pastovus, yra butas.

Skambinti: Cleveland, Michigan 1-0441.

(33, 34)

DARBAS KAPINĖSE.

Beadford Heights. Rimta para, butas su baldais, alga.

Skambinti Cleveland, MO 3-8308.

(33, 34)

EDUCATION

LEARN SWEDISH MASSAGE

Twelve-month part-time evening course. No high school required. Openings. Recognized. Free catalogue. Great Lake College, 1900 Superior Ave., Cleveland 14, Ohio. CHerry 1-0149. Established 1923.

(33, 34)

BECOME A DOCTOR

Of chiropractic and mechanotherapy, 48-month evening course. Doctorate degree. Fully accredited. Begin March 25. Free catalogue. Great Lakes College, 1900 Superior Ave., Cleveland 14, Ohio. CHerry 1-0149. Established 1923.

(33, 34)

HELP WANTED FEMALE

LENGVAM NAMŲ RUOŠOS
DARBUI

Samdoma ir kitai pagalbai, gyventi kartu, nuosavas privatus kambarys. Malonus namas Hts., 1 suaugęs, 2 mok. amžiaus vaikai. Rekomendacijos. Skambinti 321-3203.

(34)

KEY-PUNCH OPERATOR

We have an opening for an experienced IBM Key punch operator. Must be able to do ALPHA and NUMERIC punching. Good Company benefits. 5 day week.

For appointment call

991-9000

All State Insurance Co.

2605 Warrensville Center Rd.

(33, 34)

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU

Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30
Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Dalis vaikų Alvudo suruštame Chicagoje Vasario 16 minėjime.

A. Stelmoko nuotrauka

LIETUVIUKAI ALVUDO VASARIO 16 MINĖJIME

Alvudas Chicagoje surengė lietuvių vaikams Lietuvos nepriklausomybės minėjimą vasario 17 d. Gage parko salėje. Į minėjimo iškilmes suplaukė didelis būrys vaikų su tėveliais. Pagrindinę programos dalį išpildė vaikai. Programą pranešinėjo A. Pakalniškis.

Iškilmės prasidėjo prezidento Antano Smetonos maršu -- Du

broliukai, grojant akordeonu D. Barzdukaitei. Būrys vaikų įėjo į salę V. Nakiui ir Š. Valiukėnui nešant Lietuvos trispalvę vėliavą.

Šventę atidarė Alvudo pirminkė E. Pakalniškienė, Lietuvos himną pagiedojo K. Brazdžionytė. Invokacijos žodį tarė kūn. A. Tamošaitis, S.J. ir kun. P. Dilys.

Giesmė Marija Marija prisiminti kovotojai už Lietuvos laisvę.

Nepriklausomybės aktą perskaitė M. Pakalniškytė ir M. Drunga.

Pagrindinę minėjimo kalbą pasakė Žibutė Jurėnaitė -- Lietuva iš žodžio ir rašto, pabrėžiant kad ji Lietuvos veidą pažinusi iš tėvų ir mokytojų pasakojimo ir knygų. Baigdama priminė, kad Lietuva vėl reikalauja naujų didvyrių.

A. Žygas gražiai deklamavo -- Laisvinkim žemę Lietuvos. Vaikų teatro kvartetas: A. Rut-

kaitė, L. Lapinskaitė, Ž. Stanikutė ir K. Sipavičiūtė padainavo -- Tėvų nameliai, Tau brangi tėvyne ir Ten kur žaidžia Nemunėlis. Dirigavo mok. K. Čepienė. Akompanavo muz. J. Bertulis.

Mok. S. Petersonienė jautriai žodžiu prabilo su motinos prasymu į vaikus ir tėvus, iškeldama gyvybinius lietuvių klausimus.

Pirmą kartą į Vasario 16 iškilmių programą buvo įvesta žymiųjų lietuvių paminėjimas. Šį kartą buvo prisiminta: prof. M. Biržiška -- apie jo asmenybę kalbėjo prof. M. Krikščiūnas; S. Venslauskienė, jos kilniąją dvasią artimo pasiaukojimui iškėlė dr. J. Jakševičienė; K. Katkevičienė, apie jos veiklą ir kilnius visuomeninius darbus nuveiktus Amerikos lietuvių tarpe, šiltais žodžiais aptarė dr. J. Adomavičius. Gražiu atsiliepimu buvo prisimintas ir muz. J. Bertulis iškeldamas jo muzikinę

pedagoginę veiklą.

Asmenybių minėjimas vaikams suteikė gražių pavyzdžių.

Akordeonu grojo: E. Šilkaitis ir J. Duseikaitė.

Dalyvavę 1962 m. Alvudo rašinių konkurse buvo išskirti specialiais atžymėjimais ir dovanomis. Atžymėti šie vaikai: B. Bružaitė, D. Petersonaitė, R. Pliopytė, A. Pliopys, K. Brazdžionytė, M. Girginaitė, K. Rukytė ir A. Pakalniškis.

Dovanėlių mecenatu buvo B. Liškus.

Vaikų teatras suvaidino -- Po svetimu dangumi; Gliaudos vaizdelis scenizuotas B. Pacevičiaus. Parengė mok. M. Šulaitienė. Režisavo akt. A. Brinka. Plastinius žokius vedė S. Smeliauskienė. Akompanavo muz. J. Bertulis ir J. Bružienė.

Svarbesnėse rolėse vaidino šie vaikai: D. Petersonaitė, B. Mitkus, J. Milavickas, A. Rutkaitė, Z. Barkauskaitė ir trys sesutės Bružaitės.

Vaikų pašybos parodėlėje buvo išstatyta virš šimto piešinių.

Buvo ir reprodukcinių mūsų dailininkų M.K. Čiurlionio, K. Šimonio ir A. Zmuidzinavičiaus darbų paroda. Su jų kūrinių supažindino dailininkė Br. Jankienė.

Prie parodų ruošimo daug pasidarbavo mok. K. Paliunavičius. Alvudiečių užkandinėje svečiai vaišinosi lietuviškais patiekalais ir bealkoholiniais savais gėrimais, paruoštais M. Bosienės, Mačiulienės ir kt.

Vaikai ir tėvai praleido keletą malonių valandų lietuviškoje aplinkoje.

Povilas Kupinis

Skaityk ir platink
DIRVĄ

WE GIVE AND REDEEM EAGLE STAMPS

MAY'S BASEMENTS

Specialus pirkinys!

PLIUS mūsų pačių prekės drastiškai sumažintomis kainomis galutinam išpardavimui!

2500 junorių, panelių, petite ir pusinių dydžių

ŽIEMINIAI
PALTAI

\$22

BUVO
\$35 iki \$45

IMOKĖJUS \$5
Palaikysime pasirinktą
paltą

Pirk šiam sezonui...
Sekančiai žiemai!

Medžiagos:

• Wool Tweeds • Wool Plaids • Wool Lustresses • Wool
Zibelines • Wool Boucles • Wool Fleeces

• Clutch Style • Button-Up Style • Yoke Back • Big Patch Pockets
• Button-Chin Collars • Cape Collars • Soire Collars • Roll Collars

Tai geriausi Velykoms pirkiniai... jūs džiaugsitės palaukę! Galite pirkti dabar ar sekantį žiemai. Daugelis tų puikių paltų turi orlano acrylic pile, vilnonius, ar millium pamušalus. Skubėkite, kad gaus pasirinkti geriausius pirkinis!!

DYDŽIAI

Juniors 3 to 15

Misses 8 to 18

Petites 4 to 16

BASEMENT WOMEN'S SUIT & COAT DEPARTMENT...
THE MAY COMPANY, ALL 4 STORES,
INCLUDING SOUTHGATE

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Jonas ir Regina Čiuber-
kiai persikėlė į kitą butą.
Jų naujas adresas — 17422
East Park Drive, Cleveland
19, Ohio. Telef. 481-8067.

• Jonas Mušinskas, 78 m.
amžiaus, mirė kovo 15 d.,
ištikus gaisrui jo namuose,
13501 St. Clair Ave.

Palaidotas trečiadienį, ko-
vo 20 d., laidotuviemis rūpi-
nantis Jakubs & Son laido-
tuvų namams, Edna Ave.

• M. Černiauskienė, apie
70 m. amžiaus, žuvo kovo 16
d. vakare, automobiliui, va-
žiausiam be šviesų, mirti-
nai ją sužeidus. Policija ieš-
ko pabėgusio vairuotojo.
Įvykis buvo rodomas tele-
vizijos programoje.

• Dirvoje galite įsigyti
prof. Vaclovo Biržiškos
Aleksandryno I tomą.

Clevelandiečiai, prie gerų
norų, galėtų to vertingo vei-
kalo skaitytojų skaičių pa-
kelti iki 20!

Aleksandryną išleido Kul-
tūros Fondas.

Kaina — \$7.50.

GATVĖS VAIKAS CLEVELANDE

Dramos spektakliai šiandien
nėra dažnas įvykis. Teatriniai
sambūriai mažėja, veiklų trū-
kumas dar esamus apunkina, o
laiko stoka ir bendrinis nuovar-
gis bei sąlygos žudo optimizmą.
Todėl ir netenka stebėtis, kad
kovo 16 dieną į Chicago Scenos
Darbuotojų S-gos Gatvės vaiko
spektaklį susirinko tiek daug žiū-
rovų. Buvusieji laimingi, gi ne-
mačiusieji gailisi. Turi rimto
pagrindo.

Jei įvairius, kad ir smulkes-
nius, momentus vadiname šven-
te, tai Gatvės vaiko spektaklis
buvo šventė pilna šio žodžio pras-
me.

Laikas greit nesuvaldomai bė-
go, o šios trys vaidinimai skir-
tos valandos buvo tik akimirka,
per juoką ir ašaras atskleidusi
daug skaisčių gyvenimo nesuža-
lotų sielos paslapčių, palaidų šei-
mų aistras, apvaidintą meilę, re-
kordinį tinginiavimą.

Tai buvo ilgai neužmirštas

VIRŠUJE: LB Clevelando I
apyl. pirm. F. Eidimtas dėkoja
aktoriui A. Brinkai ir visiems
Chicago Lietuvių Scenos Dar-
buotojų Sąjungos artistams su di-
dėliu pasisekimu suvaidinusiems
"Gatvės vaiką".
V. Plidžinsko nuotrauka

spektaklis, privertęs visus
(visus!) žiūrovas pamiršti pačius
save ir pasiduoti meniniam hip-
notizmui, spinduliuojančiam iš už
anapus rampos. Spektaklio linija,
charakterių išsprendimas, šar-
žavimo pavojaus išvengimas, slink-
tis ir ritmas, aktorių vidinė ži-
lima buvo be jokios varžos lai-
dai, taip tampriai sujungę salę
su scena. Dramaturgas (Nicco-
demi), režisierius (A. Dikinis)
ir aktoriai (Kėželiene, Rukuižie-
nė, Blandytė, Brinka, Radvila,
Dikinis, Bernatavičius, Petraus-
kas) iš gilių meno verpetų iški-
lo į jo paviršių.

Chicago Scenos Darbuotojų S-
gos istorijai Gatvės vaikas at-
dengė žavų lapą, kaip žavi ir pa-
ti Scampolo. Ačiū Jums, o kai
parašysite naują lapą, leiskite ir
Clevelandui paskaityti.

Ačiū ir Clevelando I-mos Apyl.
V-bai, pakvietusiai Gatvės vaiką
ir pakėlusiai šios kultūrinės šven-
tės rūpesčius.

Petras Dauniškis

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis bun-
galow, rūsys, papildomas
šeimai kambarys, 1½ gara-
žo.

RE 1-9470

BETTER LAWNS AND GARDENS CO.,

V. Apaniaus vadovaujama,
atlieka sodininkystės patar-
navimus ir patarimus. Be to
galite nusipirkti pievoms
trąšų, chemikalų, sėklų ir
įvairių augalų. Prie progos
užsukit ar naskambinkit

12518 Lake Shore Blvd.
Cleveland 8, Ohio.
Tel. PO 1-5614.

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Euclid

13 metų, 2 miegami žė-
mai, išbaigtas viršus, gazo
— karšto vandens šildymas,
parketo grindys, naujai iš-
dekoruotas, dvigubi langai,
1½ garažo, gražus sklypas.
Arti mokyklų, susisiekimo
ir krautvinių. Per F.H.A.
Įmokėjimas tik 10%.

Kaina \$16,800.

East Cleveland

Puikus ir didelis namas, į
pietus nuo Euclid gt. 4 mie-
gami antrame aukšte. Iš-
baigtas ir šildomas trečias.
Geri kilimai ir t.t. Kaina —
\$22,000.

Sv. Jurgio parapijoje

3 miegamų, 1 šeimos ge-
rame stovyje, kaina \$11,500.

Edna Ave.

2 šeimų 5½-5½, 2 nauji
gazo — karšto vandens pe-
čiai, geras sklepas. Prašo
\$16,500.

Investavimui

6 šeimų mūrinis, \$26,000.
4 šeimų mūrinis, \$17,000.
3 šeimų ir krautuvė —
\$10,500.

Lietuvis bendradarbis

Alg. Dailidė

13229 Superior Ave.
UL 1-6666

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Detroito Lietuvių skautų iškilmingoje sueigoje Valentina Atkoči-
tienė pakeliama į skautininkes. Nuotraukoje iš kairės: Zapereckas,
Laurinavičienė, Atkočaitienė, Vaitiekaitis ir Anužis.

J. Gaižučio nuotrauka

Davusiems įžodį vilkiukams, jų tėvai užrišo gero darbo mazge-
lius. Stovi iš kairės: Naujokaitis, Leonavičius, Arlauskas ir Atko-
čaitis.

J. Gaižučio nuotrauka

LITERATŪROS VAKARAS

Lietuvių Studentų Są-
jungos Detroito skyrius ba-
landžio 6 d., 8 val. vakaro,
naujame Mc. Gregor Mem-

orial pastate, kampas Se-
cond Ave. ir Ferry St.,
Wayne State Universitete,
ruošia literatūros vakarą.
Jame dalyvaus penki iš
Chicago pakviesti rašyto-
jai: Kazys Almenas, Kazys

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4½%

SUPERIOR
SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Bradūnas, Marius Katiliš-
kis, Algimantas Mackus,
Liunė Sutema.

Kviečiami visi gausiai da-
lyvauti.

DAN KURAITIS KALBĖS DETROITE

Judrus keliautojas ir pui-
kus kalbėtojas Dan Kurai-
tis iš Chicago atvyksta į
Detroitą. Šį sekmadienį, ko-
vo mėn. 24 d., 3 valandą p.
p. Lietuvių Namuose pada-
rys pranešimą ir parodys
filmą iš savo kelionės Lie-
tuvon 1962 metais.

Rengėjai — Balfo 76 sky-
rius — maloniai kviečia De-
troito ir jo apylinkių lietu-
vius kuo skaitlingiausiai at-
silankyti.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvy-
bės, nelaimingų atsitiki-
mų ir gaisro, kraiptis į
atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.
CLEVELAND 24

GLOBOKAR REALTY

Euclid Beach rajone

Saldumynų krautuvė ir 4
šeimoms butai. Mūrinis pre-
kybos namas, beveik nau-
jas. Tinkamas kiekvienai
prekybai. Privalo parduoti.
Savininkas išeina pensijon.

Saldumynų krautuvė ir 8
kamb. butas. Labai geroje
vietoje. Į šiaurę nuo Super-
rior. Įmok. \$4,000.00, įskai-
tant krautuvę ir pastatą.

4 šeimų, 4 pečiai, 5 kamb.
kiekviename bute. Savini-
kas išeina pensijon.

Globokar Realty

986 East 74 St.
Cleveland, Ohio
Telef. HE 1-6607

(35)

Visais namų, automobilių
ir kitais apdraudos reikalais
kreipkitės į vieną iš seniau-
sių apdraudos įstaigų Clevel-
lande.

Mūsų "Stock Casualty
Co's" duoda 15-25% nuolai-
dos geriems mašinų vairuo-
tojams.

Mūsų "REAL ESTATE"
įstaiga yra narys "NORTH-
WEST MULTIPLE LIST-
ING SERVICE".

ATSTOVAS

VYT. SENKUS

WO 1-6820

M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE

\$99.50

Skambinkite MA 1-0440
arba rašykite

ACOUSTICON OF
CLEVELAND
845 Prospect Ave.

Clevelando Lietuvių skautai, susirinkę tuntininko V. Jokubaičio bute, sparčiai ruošiasi Kaziuko mugėi,
kurį įvyks ateinantį sekmadienį, kovo 24 d. Lietuvių salėje.

J. Garlos nuotrauka

KAS IR KUR?

• **Genius Procuta**, Dirvos korespondentas, atvyksta į JAV iš Auckland, N. Zelandijos. Praeitais metais baigė mokslą ir š. m. vasario 16 susituokė. Aucklandas tikrai praranda vieną iš veikliausių liet. visuomeniniam gyvenime veikėjų. Iš tos mažos lietuvių kolonijos, šiemet išvažiavo 4 šeimos. Gaila, bet liko tvirti lietuvių veikėjai, kaip Liutikas. Procutos mamytė atvažiavo į Chicago praėjusių metų birželio mėn. Brolis atvažiavo prieš 3 metus ir dabar gyvena Madison, Wis. Brolis yra inžinierius.

• **Tautinių šokių šventės** dalyviais užsiregistravo "Tėviškėlės" ir Bridgeporto moksleivių ansambliai, vadovaujami F. Strolis ir P. Dambrauskas. Mokyklinio amžiaus šventės dalyvių skaičius dabar yra beveik lygus suaugusiųjų dalyvių skaičiui (apie 500). Šventė įvyksta liepos 7 d., Chicagoje.

• **ALT Valdyba**, vykdydama ALT metinio suvažiavimo nutarimus ir papildyto statuto dėsnius, atsižvelgdama į reikalą stiprinti Lietuvos išlaisvinimo partingas, nuodugnai apsvarsčiusi naujų centrinių organizacijų prašymus priimti į ALT, n u t a r ė įjungti į ALT sudėtį Lietuvos Studentų Sąjungą Amerikoje ir Amerikos Lietuvių R. Kat. Moterų Sąjungą. Kitų organizacijų prašymai pavesiti specialiai komisiškai susisiekti su jų valdybomis

papildomoms informacijoms gauti ir atlikti ALT statuto nurodytus formalumus.

• **Dr. J. Kazickas ir dr. K. Valiūnas**, Neries bendrovės direktoriai, Lietuvus žurnalo leidimui paskyrė 1,500 dolerių. Šiomis dienomis dr. Valiūnas tos sumos čekį, kuris įgalins išleisti pirmąjį šių metų Lietuvus numerį, įteiks žurnalo redakcijai paryui K. Čerkečiūnui.

• **MARTYNAS MAŽVYDAS**, autorius pirmojo lietuviško elementoriaus, pirmojo lietuviško eilėraščių, pirmojo lietuviško katekizmo ir pirmojo lietuviško giesmyno, t.y. autorius pirmosios spausdintos lietuviškos knygos mirė 1563 m. gegužės 21 d. Taigi šiemet nuo jo mirties sueina 400 metų. Kaip jau praėjusių metų rudenį buvo paskelbta, Martyno Mažvydo atminimas, kurį ruošia Pedagoginis Lituanistikos Institutas, Chicagoje bus gegužės 11 d., 7 val. vak. Jaunimo Centro rūmuose. Atminimo programą atliks Instituto studentai, lektorių padedami. Be sceninės programos, šiam lietuviškosios knygos tėvui pagerbti ruošiamą jo raštų parodą ir išleidžiamas specialus sukaustuvinis leidinys, kurio turinį sudaro pirmosios lietuviškos knygos fotokopija su Mažvydo gyvenimo ir jo darbų aprašymu. Leidinys bus naudingas visiems, kurie domisi ne tik lietuvių raštijos pradžia, bet rūpinasi ir jos likimu. Leidinys jau spausdinamas. Jis pasirodys Mažvydo atminimo dieną.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Mielą PRONĘ PRAČKIENĘ, jos vyrui

PRANUI PRAČKIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame

Laima ir Juozas
Ju c a i č i a i

Mielajam

PRANUI PRAČKIUI

mirus, jo žmonai ir giminėms nuoširdžią užuojautą reiškiame

R. A. Čepulių šeima
ir
Vaclovas Kasakaitis

Buvusiam Australijos Lietuvių Bendruomenės Adelaidės Apylinkės pirmininkui ir buv. Adelaidės Lietuvių Sąjungos Valdybos nariui, visuomenininkui

A. A. JONUI KALVAIČIUI

tragiškai žuvus, jo likusius gimines nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi,

A. L. B. Adelaidės Apylinkės Valdyba ir
Adelaidės Lietuvių Sąjunga.

Brangiam tėveliui Argentinoje mirus, Brolius skautus vyčius

VYTAUTĄ ir ALGIMANTĄ CIBAVIČIUS

ir jų artimuosius, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Sk. Vyčių "Šarūno" Būrelis
Chicagoje

Lietuvių Skautų Brolijos Anglijoje vietininkas Br. Zinkus (kairėje) įteikė anglų skautininkui J.H. Boot (Group Scoutmaster of the 20th Derby) ordiną "Už nuopelnus" su rėmėjo kaspinu. J.H. Boot daug padeda lietuviams skautams, ypatingai rengiant vasaros stovyklas.

ALT SAJUNGOS CHICAGOS SKYRIAUS VEIKLA

A.L. Tautinės S-gos Centro Valdyba, susitarusi su Tautinės S-gos Chicago skyriaus valdyba, š.m. birželio mėn. 15 d. rengia A.L. Tautinės S-gos steigėjo ir didelio lietuvių veikėjo A.A. Antano Olio 5 metų mirties paminėjimą.

Paminėjimas įvyks Chicagoje, Jaunimo Centre. Paminėjimo programa ir tvarka bus paskelbta spaudoje vėliau.

A. L. Tautinės S-gos Chicago skyriaus valdyba, š.m. kovo mėn. 11 d. Dr. Biežio bute turėjo posėdį. Posėdyje buvo aptarta keletas svarbesnių reikalų.

Svarstant A.A. Antano Olio paminėjimo reikalus, nutarta pasikviesti tam tikrų asmenų, kurie padės sudaryti minėjimo tvarką ir muzikinę programą. Segnai dekoruoti bus pakviesti menininkai-dekoratoriai.

Nutarta šaukti visuotinę skyriaus narių susirinkimą š.m. balandžio mėn. 6 d. 7 v.v. B. Pakšto svetainėje, 3800 W. California Ave. Susirinkime be einamųjų reikalų bus diskutinė paskaita tema -- "Santykiai su okupuota Lietuva". Paskaitai skaityti pakviestas inž. Karolis Drunga. Po paskaitos bus draugiška kavutė, kurią sutiko paruošti skyriaus ponios.

Artėjant A.L. Tautinės S-gos Seimui, skyriaus valdyba numatė š.m. gegužės mėn. surengti diskusijas Tautinės S-gos veiklai išdiskutuoti. Diskusijose bus panagrinėta Tautinės S-gos veikla ir santykiai su Lietuvos išlaisvinimo veiksniais. Diskusijų atskiriems klausimams numatyta atskiri referantai ir koreferantai.

Į diskusijas bus pakviesti kaimyniniai Tautinės S-gos skyriai -- East Chicago ir Cicero.

Laikas, vieta ir programa bus vėliau paskelbta spaudoje.

Svarstant skyriaus nario mokesčio klausimą buvo peržiūrėti visi skyriaus narių sąrašai.

Skyriaus kasininkė E. Stankuvienė patiekė narių sąrašą kurie yra nesumokėję nario mokesčio net už kelis metus ir neatsilanko į skyriaus susirinkimus. Skyriaus valdybos nariai pasiskirstė ir pažadėjo tuos narius asmeniškai aplankyti ir paskatinti juos aktyviau prisidėti prie Tautinės S-gos veiklos.

Posėdyje buvo nutarta paskirti piniginę auką Vasario 16 Gimnazijai, Vokietijoje, mokslo vadovėliams pirkti.

A. Janukaitis

NEOLITHUANŲ ŽINIAI

Korp! Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba, persvarsčiusi korporacijos suvažiavimo laiką ir vietą, nutarė suvažiavimą kvieisti 1963 m. rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 dienomis, sujungiant jį su vasaros stovyklos užbaiga Linkų vasarvietėje, Christiana Lodge, Edwardsburg, Mich. Tuo būdu, pasinaudojant ilgu darbo dienos savaitgalio bei atostogomis, tikimasi sulaukti gausaus dalyvavimo.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Philadelphijos šeštadienės mokyklos suruoštame Vasario 16 minėjime visą programą atliko patys mokiniai. Nuotraukoje mokiniai R. Juzaitis ir V. Maciūnas prie įrengto scenoje žuvusiems paminklo pastato Amerikos ir Lietuvos vėliavų.

Remkime Jamboree Fondą

Šie metai mums skautams yra ypatingi, tai 45 m. jubiliejus lietuvių skautų gyvavimo. Ši jaunomenės organizacija gimusi mūsų sostinėje Vilniuje išaugino gražų prieauglį vadovų ir skautų, kurie šiuo metu išsklaidyti po visus pasaulio kraštus skleidžia toliau skautiškumą - lietuviškumą idealus ir kelia šiuo metu Lietuvai daromas skriaudas ir prašo kitų tautų skautų broliškos pagalbos.

Šiais metais rugpjūčio 1-14 d. Graikijoje įvyks Pasaulio Skautų Jamboree. Mūsų visų tikslas yra pasiųsti lietuvių skautų skiatį, kurie ten galėtų atstovauti mūsų pavergtą Tėvynę ir daugelio tautų skautų ir vadovų tarpe paskleisti informacijas apie ją ir jai daromas skriaudas. Pasakytinomis žiniomis Vokietijos skautų kontingente yra galimybės 10 lietuvių skautų iš Vokietijos ir Anglijos vykti į Jamboree. Su jais vyktų ir vadovas S. T. Gailius, kuris tuojau po skautų Jamboree ten pat dalyvaus ir Pasaulio Skautų Vadovų konferencijoje. Lietuvių skautų reprezentacija priklausys nuo

mūsų visų, priklausys nuo lietuviškos visuomenės paramos.

Jubiliejinį metų progą ir lietuvių skautų reprezentacijai LSB Jamboree Fondo Skyrius baigia paruošti skautiškų vaizdų albumą lietuvių ir anglų kalbomis. Albumo paruošimo komisija susidedanti iš R. Bružinskienės, dr. H. Lukaševičiaus, J. Bružinsko, V. Valaičio ir G. Peniko tikisi jį užbaigti balandžio mėnesį.

Maloniai prašau neatsisakyti pagal išgales paremti šiuos skautiškų užsimojimus. Neatsisakykite suteikti auką JFS įgaliotiems ar skautų vienetų vadovams, kurie į Jus kreipsis. Norintieji aukas gali siųsti tiesiogiai JFS išdėstinkui A. Karaliūnui, 3717 W. 70 th Pl., Chicago 29, Illinois. Ta pačia proga kviečiu užsisakyti iš anksto ir skautiškų vaizdų albumą. Garbės prenumerata -- \$10,00, o paprastą -- \$5,00.

Už Jūsų nuoširdžią paramą iš anksto dėkoju.

S. Petras Molis
JFS Vedėjas

Rezoliucijoms remti komiteto pirm, Leonardas Valiukas ir komiteto sekretorės. Iš kairės Ilma Mažeikaitė, L. Valiukas ir Birutė Lemberkaitė.

LOS ANGELES

PAREMKIME REZOLIUCIJOMS REMTI KOMITETO DARBĄ

Rezoliucijoms Remti Komiteto žygis yra toks didelis, kad čia darbo rankų niekad nebus per daug. Visi geros valios lietuviai kviečiami prisidėti prie to žygio už Lietuvos laisvę savo darbu ir pinigine auka.

Visi tie, kurie norėtų prisidėti darbu prie komiteto veiklos, kviečiami rašyti inž. Romui Bureikai, kuris vadovauja specialiai komisiškai. Jo adresas: **Mr. Raymond Bureika, 4109 Tracy St., Los Angeles 27, Calif.** Pradedamas leisti specialus biuletenis komiteto nariams bei rėmėjams. Visi tie, kurie tą biuletenį norėtų gauti, prašomi taip pat rašyti inž. R. Bureikai.

Komiteto planų ir darbų realizavimas reikalauja nemaža piniginių išteklių. Visi geros valios lietuviai kviečiami paremti rezoliucijų pravedimo darbą savo "našlės skatiku". Visos aukos siųstinos komiteto kasininkui: **Mr. George A. Petrauskas, 3442 Madera Ave., Los Angeles 39, California.**

Rezoliucijoms Remti Komiteto Vadovybė

Minės 1863 m. sukilimą ir Kražių skerdynes

ALT S-gos Los Angeles skyrius kovo mėn. 23 d. Tautiniuose Namuose rengia viešą 1863 m. sukilimo ir Kražių skerdynių -- sukakčių minėjimą.

Tų minėjimų prasmę ir reikšmę savo paskaitoje yra sutikęs išryškinti Lietuvos konsulas Dr. Julius Bielskis. Paprastai dr. J. Bielskis savo paskaitose sugeba sukelkti retų, dažnai daugeliui mažiau ar visai nežinomų faktų ir prisitaikydamas prie auditorijos moka ją suįdominti ir išlaikyti jos dėmesį.

Po paskaitos bus progos išgirsti žinomą, tikrai reto balso dainininkę-solistę Florence Korsakaite, akomponuojant Raimondai Apeikytei.

Su pritaikyta to vakarominėjimo nuotaikoms programa pasirodys Los Angeles dramos Ansamblis. Programos paruošimui vadovauja D. Mackialienė, kuri režisavo A. Rūko "Kojines", ir kuris praėjo su dideliu pasisekimu. Programos išpildyme dalyvauja šie Dramos Sambūrio nariai, Janė Peterienė, Emilija Dovydatienė, Dalila Mackialienė, Vladas Gylis, Vincas Dovydaitis, Vytautas Plukas.

Taigi, minėjimas žada būti nuotaikingas, prasmingas ir kultūringas. Minėjimas įvyks Tautiniuose Namuose (3356 Glendale Blvd.). Pradžią 7 val. vakaro. Visi Los Angeles lietuviai yra kviečiami gausiai dalyvauti. Jė imas nemokamas.

Po minėjimo bus užkandžiai ir kavutė. (a)

Skaucių šventė

Los Angeles jaunesnių skaucių draugovė, per metus išaugusi į 40-ties mergaičių būrį, kovo mėnesį švenčia savo metines.

Motiniškai A. Pažiūrienės globojamos, mergaitės uoliai veikia. Kruopščiai ruošiasi didžiulei skautų mugėi, kuri įvyks balandžio 7 d. parapijos patalpose. Jaunesnės skautės stengiasi neatsilikti nuo savo vyresnių sesių ir brolių skautų ir paruošti nemažiau įdomių skatumynų ir margumynų. Iš viso skautai šiais metais ruošiasi lankytojus nukelti į Vilniaus Kaziuko mugę, ne tik lietuviškais išdirbiniais, bet ir kepsniais bei dekoracijomis. Mūsų lietuviškas jaunimas yra gana gabus įvairiems parengimams surengti. Pernai jų ruošta Kaziuko mugė praėjo pasigėrėtina gražioje nuotaikoje. Tikimės šiemet praeis dar įdomiau ir gražiau.

V. Irl.